

*Marki Sándornak, a borsó gyűjtőnek
tisztelettel ABAFI Lajosnak*

SZERELMI NÉPDALOK.

I. BOLDOG SZERELEM.

II. BOLDOGTALAN SZERELEM.

SZÉKELY SÁNDOR GYŰJTEMÉNYÉBŐL,

SAJTÓ ALÁ RENDEZTE S JEGYZETEKKEKEL

ELLÁTTA

ABAFI LAJOS.

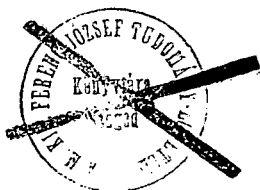
BUDAPEST,

AIGNER LAJOS.

SZTE Egyetemi Könyvtár

J000738923

19130

Budapest, 1875. Weizsmann testvérek könyvnyomdája.

ELŐSZÓ.

Székely Sándor mintegy másfél év előtt ajánlotta föl nekem kiadásra népköltési gyűjteményét. Elfogadtam. De mivel az akkor bemutatott anyag rendezve és jegyzetekkel ellátva nem volt, ismét magához vette, hogy a gyűjteményt „szerkesztve” újra kezemhez juttassa. Azóta folyvást szaporította az anyagot; a rendezésben, és a jegyzetek megírásában azonban meggátolta váratlanul bekövetkezett halála.

Elhunytá után az évek alatt összehordott anyag kezemhez került, és magam vállalkoztam a szerkesztés terhes munkájára.

Midőn a gyűjtemény kiadását ezennel megkezdem, kötelességemnek tartom, azt a címlapon is mint Székely Sándor gyűjteményét jelezni; továbbá pedig életrajza közlése által (a legközelebbi füzetek egyikében) az ő emlékét az irodalomban megörökíteni.

Székely Sándor gyűjteménye mintegy 1600 számra terjed, s benne a népköltészetnek úgy szólván minden faja képviselve van.

Mint minden gyűjteményben, úgy ebben is legtöbb a dal, és nevezetesen a szerelmi dal. A közlést is, Arany László és Gyulai Pál osztályozását egyébiránt elfogadva, a szerelmi dalokkal kezdem meg. Ezeket követni fogják, a mennyire lehet, önálló füzetekben:

Szerelmi dalok III. Vegyes szerelmi dalok;

Hazafiúi és katonadalok;

Pusztai és pásztordalok;

Bordalok, kortesnóták és táncszók;

Tréfás és gunydalok;

Balladák és rokonneműek;

Vegyes dalok;

Dajkarimek, gyermekdalok s játékok;

Csufoló versikék és tréfás felkiáltások; találós mesék.

Mysteriumok;

Mesék.

A helyesírást úgy adom, a mint azt az eredeti kéziratban találtam; csékely eltéréseket azonban, az egyöntetűség érdekében, megengedhetőnek véltem. A szövegekben változtatást nem tettem, csak imitt-amott éltem azon szabadsággal, hogy a nyilván együvé nem tartozó versszakokat külön dalokká választottam el, és a rokonokat egymáshoz fűztem,

vagy a kuszált verseket más sorrendbe szedtem. Ezt nagyobb mérvben gyakorolnom tiltotta a kegyelet, melylyel egy elhalt gyűjtő munkája irányában tartozom. Egyébiránt célszerűbbnek is tartom, a népdalokat egyelőre még úgy adni ki, a hogy a nép danolja, és összes népdal-szövegeink kritikai kiadását szakavatottabb kézre bízni akkor, a midőn az országszerte folyó és még folyvást gazdag eredményeket felmutató gyűjtések kiadása azt ugyis követelni fogja. E célra való tekintettel szükségesnek és fontosnak tartom az egyes dalok minden változatának közlését. Ezeket tehát nem is mellőztem, noha nagyszámban vannak képviselve a jelen gyűjteményben. A műköltészetből a népibe átszármasztott darabokat, ha beléjük népi elem nem vegyült, a gyűjteményből kiküszöböltem; mindamellett találkozok talán néhány hivatlan dal, melynek szerzőjére nem sikerült ráakadnom. Ezekre nézve nagy köszönettel fogom venni az utbaigazító felvilágosítást.

A boldogult szándékát vélem teljesíteni, midőn minden darabhoz hozzájegyzem a gyűjtő nevét, és a lelhelyet; azzal is kifejezván háláját tisztelt gyűjtői irányában. A hol gyűjtő említve nincs, az Székely Sándor saját gyűjtéséből való.

A jegyzetekben a legszükségesebbekre szorítkoztam, amennyiben az előbbi gyűjteményekből a megfelelő változatokat lehetőleg teljesen felsoroltam,

és a tárgyra nézve imitt-amott észrevételeket tettem; a szépészeti s nyelvészeti excursiókat azonban teljesen mellőzendőnek tartottam. A balladáknál a mennyire tehetem, egyes darabok idegen rokonait is följegyzem; a többieknél ezt azonban fölöslegesen tartom, mert itt az összehasonlítás sem nem oly érdekes, sem nem oly fontos, mint a balladáknál.

Kétséget sem szenved, hogy számos tárgyi s nyelvi megjegyzés sirba szállt a buzgó gyűjtővel, ki évek során foglalkozván dalaival, azokhoz bizonyára sok becses adattal tudott volna járulni. Az én, néhol tán fölös, néhol meg tán ki nem elégítő jegyzeteim azokhoz képest jóformán csak hézagpótlókul szolgálhatnak. Reménylem azonban, hogy a szakértő és olvasó közönség ezekért kárpótlást lel a nyújtott szövegek szépségében és változatosságában.

ABAFI LAJOS.

mint a hosszú hangjegyek használhatók; általában nem áll az, hogy a göcsejiek a magán hangzókat szeretlenül össze halmozniák, mint az őrségek.

A göcseji tájnyelv sajátosságai nem annyira a kiejtés különösségében, mint a különféleképen kiejtett, vagy csak épen itt használt szavakban állanak.

Általános szabályt megállapítani teljesen lehetetlen, mert majd minden szónak eltérő és a másikhöz nem hasonló kiejtési módja van, azaz minden helységben máskép ejtik a szókat.

Az itt közölt 214 dalnak legnagyobb része teljesen új s eddig ismeretlen szövegekből áll. A többi pedig szintén csakis oly dalokból van választva, a melyek részben (egy vagy több versszakban) ismeretesek ugyan, de a melyek mégis némi tekintetben újat nyújtanak: vagy eddig ismeretlen részeket vagy újabb fordulatokat.

Jelen gyűjtemény magába foglal: balladákat, szerelmi dalokat, hazafiui s katonadalokat, pusztai s pásztordalokat, bordalokat, tréfás és gúnydalokat. Számszerint legtöbb a szerelmi dal, és igen sok ezek közt a költészeti gyöngy. A hazafiui dalok közül különösen kiemelendők a magyar szabadságharcból származó három. A pusztai dalok közt van néhány igen jellemző, ezek közzé számítjuk az arany guláról szóló kedves dalt is. A bordalok legszebbike a 214. számú, melynek három versszakra terjedő változatát Török Károly közlé (Népköltési Gyűjtemény II. köt. 208. l.)

Balladát huszonnégyet nyújt gyűjteményünk. Nem egyforma költői becsüek, de egytől-egyik eddig ismeretlenek. Itt van p. o. a gyermek-

gyilkos „Füredi Örzse“ esete, mely nélkülözi ugyan az elsőrangú népballadák domborodottságát, és meglátszik rajta a műköltészet befolyása: mégis megérdemli, hogy gyűjteményük élén álljon. Ott van ellenképe „Szabó Örzse“, ki szintén meggyilkolta gyermekeit, és vasban lakol érte. Ennek két versszaka összevág „Bereg Náni“ hasontárgyu balladáéval (Népköltési Gyűjtemény I. köt. 222. l.). „A halál-tánc“ szintén hasonlít tárgyban „Kuris Pistához“ (Népkölt. Gyűjt. I. 208.) és ennek rokonaihoz, de önálló feldolgozásánál fogva nem mondható ezek változatának. A legkiválóbb ballada azonban a „Királyfi és királylány“, mely legjelesebb népballadánk közé sorolandó. A többi ballada is nagyobbára véres tettekről szól. A göcseji balladák tárgya — kevés kivétellel — a „duhajok“ életéből van meritve.

Ha gyűjteményünket végig nézzük, úgy látjuk, hogy az kicsinyben magában foglalja jóformán mindazt, mit nagyobb gyűjtemények nyújtanak; és fölleljük a magyar népdal mindazon tulajdonságait, melyeket abban átalában észlelhetünk.

Fölöslegesnek tartottam, a füzet végén, jegyzetek alakjában számot adni arról, hogy némely dal egyes szakaszainak változatai előbbi gyűjteményekben hol fordulnak elé. A nagy közönséget ez ugyis kevésbé érdekelné; a szakférfiaknak pedig lesz alkalmam, a megjegyzendőket más helyt elmondani.

Abafi Lajos.

SZERELMI NÉPDALOK.

I. BOLDOG SZERELEM.

1.

Balatonon jár a hajó,
A lány szeretőnek való;
Szerelem az evezője,
Fejkető a kikötője.

Torony nélkül mi a város?
Mit ér a lány, ha nem páros?
Hejehuja, lakodalom,
Magam is megházasodom.

(S.-Patak.)

2.

Ha én gólyamadár volnék,
Tul a tengereken szállnék;
Ott imádkoznám hazámért,
Hazámban a szép rózsámért.

Ha én levelet írhatnék,
Arany pecsét alatt írnék;
A szívemet bele tenném.
Hozzád, rózsám, megküldeném.

Iskolában nem járhattam,
Olvasni nem tanulhattam;
De szemedből kiolvasom,
Hogy szivedben bánat vagyon!

(Székely Gyula, N.-Kálló.)

3.

Szeretem én magát nagyon,
Mert fekete szeme nagyon;
Fekete szem, piros orca,
Nem minden kis lány hordozza.

Azért, hogy egy kicsit ragyás,
Ő az én szeretőm, nem más;
Illik neki rettenetes,
Hogy egy kicsit himlőhelyes.

Azért, hogy én szegény vagyok,
Hat fekete lovon járok;
Hat fekete lovam karsu,
Magam vagyok barna fattyu.

Meguntam már hozzád járni,
Ezt a nagy sarat gázolni;
Hidat fogok csináltatni,
Azon fogok hozzád járni.

(Székely E., Szabolcs.)

4.

Mikô mentem a kis kerbe sétáni,
Rátaláltam rozmaringra nyillani;
Rozmaringnak olyan széles levele,
Rá van írva szeretőmnek a neve.

Nincs édesebb a cserhaju dinnyénél,
Nincs szebb leján az én kis szeretőmnél;
Hosszi nyakán fujja az szél az kendőt,
Kis angyalom, mikô tartunk menyegzőt?

(Csákvár.)

5.

Kökény szemü az én kedves galambom,
Két szemében van az én menyországom;
Két szép szeme, mint a csillag, úgy ragyog,
Mindegyikben egy menyország mosolyog.

Szeress engem, édes kedves galambom,
 Szerelmedért életem is odadom;
 Boldog leszek, mint az égi angyalok,
 Hogy ha elhagysz, bánatomba meghalok.

Ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek,
 Azt is tudom, hogy hamar elfelejtnek;
 Azt írják fel a fűtül való fámra:
 „Itt nyugszik egy szerencsétlen magába“.

(Ugocsa.)

6.

Az alföldnek sík mezején,
 Ott terem a magyar legén;
 Gyócs ing, gatyá lobog rajta,
 A rózsája szűtte, fonta,
 A rózsája fonta, varrta.

Az alföldnek lapos táján,
 Ott terem a magyar leán;
 Vékony karcsu a dereka,
 Csókra termett az ajaka,
 Csókra termett az ajaka.

(Borsod, Csát.)

7.

Kis kertembe szállótőke, venyige,
 Rászállott a sárgalabu cinege;
 Nem cinege, nem cinege,
 Olyan fejr mint hattyu;
 Engem szeret, engem ölel,
 Az a barna kis fattyu.

Őseimnek háza,
 Benne lakom én;
 Nem vagyok én árva,
 Nem vagyok szegény.
 Kincs, gazdagság, ratok nem is nézek,
 A boldogság karjaim közt van.

Van neki, van neki, van neki, van,
 Van neki, van neki, van neki, van
 Karika gyűrűje,
 Barna szeretője:
 Van neki, van.
 Ha nincs néki, majd lesz néki,
 Jó az Isten, jót ad néki.
 Kinek szeretője nincsen, nincsen,
 Annak egy csepp esze sincsen, sincsen.
 (M.-Sziget.)

8.

Nem ettem én ma egyebet:
 Fekete retket, kenyeret,
 Fekete retket, ludavér!
 Csimesom, csalavér,
 Meghalok én magájér'.
 Nem ettem én ma, csak babot;
 Ugrottam tülle vagy hatot,
 Ugrottam tülle, ludavér!
 Csimesom, csalavér,
 Meghalok én magájér'.
 (Gergely Károly, Ugocsa.)

9.

Két ut van előttem,
 Melliken induljak?
 Két szép szeretőm van,
 Melliktől bucsuzzak?
 Ha egyikhől megyek,
 A másik haragszik;
 Így hát az én szívem
 Soha meg nem nyugszik.
 Két ut van előttem,
 Mellikre induljak?
 Két szép szeretőm van,
 Melliktől bucsuzzak?

Egyiktől bucsuzok,
 Piros pünkösdi napján,
 Másiktól bucsuzok,
 Halálom óráján.

(P. Forna.)

10.

Magossan repül a daru,
 Nagyokat is kurjantgat;
 Szárnyaiból, farkaiból,
 Bokrétákat hullatgat.

Szedjed rózsám, szedjed,
 Kalapod mellé tégyed;
 Hogy a többek közül téged,
 Könnyen megismerjelek.

A mék jánnak a párnája
 Libatollal van rakva;
 A mék legény âra fekszik,
 El is alszik az abba.

Nem hijába hires,
 Nevezetes a liba,
 Mert sok keserves verseket
 Leir annak a tolla.

Tul a Tiszán, faluvéken,
 Van egy csárda magába;
 Odavár az én galambom
 Ebédre, vacsorára.

Ne várj, rózsám, ne várj,
 Nem mehetek mindenkor;
 Van nekem egy kis angyalom,
 Ki rám vigyáz ilyenkor.

(Székely E., Ugocsa.)

11.

Kélik ide a Duna,
 Kéket virit, kéket virit, az ibolya;
 Kéket virit ibolyaszál,
 Rabod vagyok, rabod vagyok, mert megfogtál.

Rabod vagyok, mert megfogtál,
De én velem, de én velem ne ugy bánjál;
Ne ugy bánjál, mint raboddal,
Hanem ugy mint, hanem ugy mint galamboddal.

(S.-Patak.)

12.

Az én szemem tüzes fénye,
A te szived hiv reménye;
Annak adom én szívemet,
A ki megcsókol engemet.

Tul a Dunán zörög az ég,
Kedves rózsám, szeretsz-e még?
Mutasd hozzám szerelmedet,
Ugy sem soká látsz engemet.

Egy-két pár csók nem a világ!
Száradjon el, a ki nem ad;
Adjál rózsám e világon,
Ugy sem kell a más világon.

Az nap nyudtában vagyon,
Az én rózsám nálam vagyon;
Ha elmegy tőlem, galambom,
Utra való csókom adom.

(Csákvár.)

13.

Ides anyám fia vagyok,
Nem tom, ki babája vagyok,
Azé a leányé vagyok,
Kinek csólkja rajtam ragyog.

(P. Forna.)

14.

Az én rózsám nyalka leány,
Nincs párja a Tisza partján;
Hajnalpiros az orcája,
Illik a csókom reája.

Messzeföldet összejártam,
De párjára nem találtam;
Nem is adnám e világért,
Bíró uram hat lováért.

(Székely Antal, Debrecen.)

15.

Cukor, kávé, mandula,
Este rózsám gyér oda,
Este oda, reggel el,
Jaj be hamar mécc te el.

(Ugocsa.)

16.

Gyere ruzsám az erdőre,
Szároz ágot szedegessünk tűzellőre;
Szároz ág ellobban,
Szerelem még jobban;
A mi szerelmünknek,
De hamâ víge van.

(Csákvár.)

17.

Tiszaháti fecske,
Bökényi menyecske!
Héj, miért jöttél te el,
Ez idegeny földre?

Nem a Tisza vize
Hozott engem ide;
Héj, kedves babám szeme,
Csalogtatott ide.

(Ugocsa.)

18.

Ez a falu be vagyon kerítve.
De ha lehet, kimegyek belőle.
Barna babám maga marad benne,
Ej, haj! kicsalom belőlle.

Pipa, dohányzacskó a kezembe,
 Száz forintos bankó a zsebembe;
 Ne féjj kincsem, téged itt nem hagylak,
 Ej, haj! subámba takarlak.

(Szabolcs).

19.

Az ungvári zugi malom,
 De zugását én nem hallom;
 Talán beteg a mólnárja,
 Szerelem a nyavajája.

Udvaromban van egy váló,
 Ábbul iszik háromszáz ló;
 Én vagyok a vizmerője,
 Barna kis lány szeretője.

(Bereti János, Ungvár.)

20.

Eszem atta, kis barnája,
 Ki ne hajolna hozzája?
 Eszem atta, kis barnája,
 Ki ne hajolna hozzája?
 Se országa, se hazája,
 Mégis piros az orcája,
 Heje, huja, hopp!

Eszem atta, kis szőkéje,
 Ki ne hajolna feléje?
 Eszem atta, kis szőkéje,
 Ki ne hajolna feléje?
 A ruhája fekete gyász,
 De ő maga arany kalász,
 Heje, huja, hopp!

Haragszom az olyan szóra,
 Ki a szép lányt úgy megszóllja;
 Haragszom az olyan szóra,
 Ki a szép lányt úgy megszóllja;
 Mert a leány arany csillag,
 Arany garádieson ballag,
 Heje, huja, hopp!

(S.-Patak.)

21.

Drága teremtésem, angyali lélek!
Vagy meghalok érted, vagy enyémmé teszek.
Mert mióta véled szoltam, drága kincsem,
Hej! azóta nyugodalmam egy csepp sincsen.

Vessél nekem ágyat falevélből,
Ráfekszem én ára csak egyedül.
Gyenge testem nyárfalevél párnán nyugszik,
Az én szívem csak te rólad gondolkozik.

Fekete két szemed ragyogása,
Sugár szemöldököd kacsintása. . . .
Nem választ el tőled egyéb a halálnál,
Az én szívem nem lel nyugodalmat másnál.

So'se haragudtam a barnára,
A gesztenyeszinü haju lányra.
Jót kívánok kedves rózsám, a mig élek,
Ha meghalok, akkor tudom, rá nem érek.
(Gergely Károly, Ugocsa).

22.

Zöld erdőben legel a kecske,
Eszkendőre leszek menyecske;
Eszkendőre leszek, ha mondom,
Tied leszek kedves galambom.

(Szűcs István, Dergecs.)

23.

Nem kell engem tanítani,
Hogy kell szeretőt tartani;
Megtanultam én azt régen,
Eszkendeje mult a télen.

Eszkendeje mult a télen,
Hogy megakadt egy legényen,
Szeretőt kereső szemem,
Az ólta ver érte szívem.

Az ólta érte ver szívem,
Minden felől ötlet lesem;
Ötlet lesem éjen, napon,
És a pirosló hajnalon.

Nem hittem én, de már hiszem,
Hogy csalfa szer a szerelem;
Kit egyszer rabjává tehet,
Szabad többé az nem lehet.

Haj de gyöngye a lány szive,
Mind vágyik a szerelemre!
De mit tegyenek szegények,
Ha oly szépek a legények.

(Bereti János, Ungvár.)

24.

Körösturi temető,
A közepe legelő;
Ott legeltet egy kedves,
Kinek csólkja szerelmes.

(Csákvár.)

25.

Szabad madár vatte rúzsám,
Mégis ritkán gyűsz el hozzám;
Ha jén ollan szabad vólnék,
Ijjel nappal nállad vólnék.

(Csákvár.)

26.

Ki-kijárok a mezőre, aratnak,
Ki segítsen, ha én nem, galambomnak?
El-elnezem rózsám piros orcáját,
Ha lehajlik, megcsókolom a száját.

Megölelem s megcsókolom szeliden,
Szemeiből kiolvasom reményem.
Ha ennek az aratásnak vége lesz:
Ez a kis jány az én menyasszonyom lesz.

(Bereti János, Ungvár.)

27.

Tisza partján van egy nagy terhes hajó,
 Huzza aztat harminchárom deres ló;
 Selyem sinór a nyaklója, a tartja,
 Kis angyalom, a ki a lovat tartja.

Magosnak látom a szőlősi hegyet,
 Nem látatom tőle a kedvesemet;
 Azt a hegyet kosárral is elhordom,
 Csak hogy meglássam a kedves galambom.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

28.

Ugy meg vagyok határozva,
 Mint a csikó kantározva;
 Szabaccságom é van zárva,
 Mint kis madár kalickába.

Ha kimegyek az utcára,
 Nézek a rózsám házára;
 Lá'om fedeles kapuját,
 Kétfelé nyíló ajtóját.

(Ugocsa.)

29.

Kis kertemben kinyílt az ibolya,
 Szeretömet megtudták, hogy kicsoda.
 Ugy akartam szeretni, hogy ne tudják,
 De az egek rám világosították.

(P. Forna.)

30.

Almáriom kis kulcsa,
 A mi papunk be furesa;
 Még azt papolta minap,
 Lányt szeretni nem szabad.

De hiába papolta,
Szivem nem azt diktálja;
Mert szivem csak arra készlet,
Ha szereted, csókold meg.

(Székely Antal, Debrecen.)

31.

Erdő, erdő, be szép kerek erdő!
Közepébe' két szál aranyvessző.
Gulya, ménes legel benne,
Kedves rózsám az ölembe.

Erdő, erdő, erdő,
Be szép kerek erdő!

Buza, buza, be szép tábla buza!
Közepében két szál piros rózsa.
Azt a rózsát leszakétom,
Kedves rózsám, neked adom.

Buza, buza, buza,
Be szép tábla buza!

(Lajos Imre, Ungvár.)

32.

Barna kis lány sítá ja zöd erdőbe,
Selem kendő lobog a jobb kezibe;
Selem kendő a szerelem záloga,
Ídes csókért, szerelemért attá neki rúzsája.

(Csákvár.)

33.

Arra kérem teremtőmet,
Adja vissza szeretőmet;
Ha nem mostan, ha nem mostan, tehát másszor,
Kukorica kapáláskor.

Irigylették az emberek,
Hogy én, rózsám, tied leszek;
Tied leszek, tied leszek nem sokára,
Vén asszonyok, rossz asszonyok boszújára.

(Bereti János, Ungvár.)

34.

Csipkés a szőlő levele,
 Sári a szeretőm neve;
 Ha barna is, de, de, de,
 De, de, de,
 Nem ci-ci-cigán',
 Szeret az engem igazán.

Csipkés a szőlő levele,
 Rózi a szeretőm neve;
 Ha szőke is, de, de, de,
 De, de, de,
 Nem né-né-német,
 Szeret az engem mig élek.

(S.-Patak.)

35.

Iharfának magos az teteje,
 Magyar lánnak meleg a kebele;
 Magyar lánnak meleg a kebele,
 Ha lefekszem, megmelegszen tülle.

(Csákvár.)

36.

Vékony deszka keretés,
 Jaj, be karcsu teremtés;
 Mihent eccer megláttam,
 Mingyár magamnak szántam.

Amott egy kis patak csereg,
 Ammellett szerettelek meg;
 A mig az el nem apad,
 Hű lészel, azt fogattad.

Aggy egy csókot édesem,
 Derekad megölelem;
 Téged ölelni nem kár,
 Mig a nap az égen jár.

(Ugocsa.)

37.

Az egres teteje le van nyesve,
 Ára jár a rózsám minden este;
 Ott sétál magában, mint a páva,
 Mosolyog magába rózsájára.

Jár a felhő nyugotról keletre,
 Csak én vagyok e fajúhoz kötve;
 El is mennék, de itt is maradnék,
 Rózsám ölén örömmel meghalnék.

(Bereti János, Ungvár.)

38.

Csak azt nem adom én sokér,
 Olyan az én rózsám, mint én;
 Sugár szemöldöke vagyon,
 Illik az enyémhez nagyon.
 Csubaja!

Szita, rosta, jaj de ritka,
 A szeretőm neve Pista;
 Nem bánnám, ha Jancsi vólna,
 Szeretni szégyen nem vólna.
 Csubaja!

(Bereti János, Ungvár.)

39.

Likas a zsebkendőm közepe,
 Kihullott a rózsám belőle.
 Ha fehér rózsám köl, szakasztok,
 Ha piros rózsám köl, magam vagyok.

(Szűcs István, Dergecs.)

40.

Fakó lovam fel van kantározva,
 El is megyek a rózsámhoz rajta;
 Círázz fakó, szikrázzon a patkó,
 Az a kis lány be kedvemre való.

Ez a kis lány nem hiába való,
Nem hiába fáratt érte hat ló;
Mind a hatnak kesely vót a lába,
Barua legény annak a gazdája.

Suba, suba, göndörszörű suba,
Hat ökörér nem adnálak oda;
Mer az ökör csak járomba való,
De a suba szép leány takaró.

(Székely Antal, Debrecen.)

41.

Átalmentem a Tiszán,
Kilenc orsókarikán,
Ha szeretsz igazán,
Csókolj meg hát szaporán.

Hosszu árok, keskeny gút,
Ha nem szeretsz, szeret más.
Ha szeretsz igazán,
Csókolj meg hát szaporán.

Hosszu szekér, rövid szán,
A farsangon leszek jány.
Ha szeretsz igazán,
Csókolj meg hát szaporán.

Ha meglátod a papot,
Vedd le a kalapodot.
Ha szeretsz igazán,
Csókolj meg hát szaporán.
(Székely Antónia, Ugocsa.)

42.

Elattam már mindenemet,
Ökröm, lovam, szekeremet;
Hat ökröt attam egy lóért,
Hatvan tallért egy szép lányért,
Kit nem adnék e világért.

Hatvan tallért egy szép lányért,
Kit nem adnék Budavárért;
Budavárral mit csinálnék,
E szép lánynyal benne hálnék.

43.

A zsámolyi faluvígen,
Hat ökör legel a ríten;
Kis angyalom a birese,
En vagyok a szeretője.

(P. Forna.)

44.

Ugy ég a tűz, ha tesznek rá,
Szól a világ, nem hajtok rá;
Annyit hajtok, annyi hajtok, a világra,
Mint a kötőm, mint a kötőm madzagára.

Még âra is, még âra is többet hajtok,
Ha leszakad, ha leszakad másat várok.

Azon kérem teremtőmet,
Adja nekem szeretőmet,
Ha nem most hát, ha nem most hát, hát majd másszor,
Kukorica, kukorica kapáláskor.

(Ugocsa.)

45.

Eresz alá fészkel a fecske,
Szeretőnek jobb a menyecske;
Liliom karját ha kitárja,
Szeretőjét keblére zárja.

Aranyos pillangó az ágon,
Nem kapok a csalfa leányon;
Mert a leány szíve hajlandó,
A legényen hamar tulladó.

Gondolnád azt, mit én, angyalom,
Szeress belém, én azt gondolom;
Szeress belém, kedves, ha lehet,
Nem kívánok tölled egyebet.

Ollyan részeg vagyok, mint a csap,
Tele ittam borral magamat;
Haza mennék, de már nem tudok,
Igy hát, rózsám, nállad maradok.

(Székely Gyula, N.-Kálló.)

46.

A pataki sűrű berek,
Az én rózsám ott kesereg;
Ne sirj, ne sirj, ne keseregj,
Eszteendőre tied leszek.

(Bereti János, S.-Patak.)

47.

Letörött a kutam gémje,
Hun itatok már estére?
Kényes az én lovam szája,
Nem szokott a más kuttyára.

Nem szokott a más kuttyára,
Bele hajtom a Tiszába;
A Tiszának közepibe,
Onnan a másik szélére.

Mély a Tiszának a széle,
De még mélyebb a közepe;
Barna kis lány kerülgeti,
Átal akar rajta menni,

Átal akar rajta menni,
Bazsarózsát szakajtani;
Bazsarózsa virágozzál,
Barna fattyu házasoggyál.

Házasoggy meg, ha meg akarsz,
Végy el engem, ha el akarsz,
Mer ha engem elszalajtasz,
Illyen rózsát nem szakajtasz.

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik a többé vissza,
Rajtam van a rózsám csókja,
Ha sajnállya, vegye vissza.

(Székely Antal, Szatmár.)

48.

Ajtóm előtt egy ólmafa, nem láccik.
Minden éjjel tizenkéccê virágzik;
Terem rajta piros álma, mind kerek,
Valamennyi barna kis lán, mind szeret.

(P. Forna.)

49.

Ez a falu nagyon be van kerítve,
Szóke babám, hogyan jössz ki belőle?
Be vagy a szivembe kerítve,
De ki sohase jössz belőle.

Tolsó soron kinyilott egy szép rózsza,
Még ide is illatozik a szaga;
Leszakasztom a legszebbik levelét,
Nem felejttem úgy el galambom nevét.

(Székely Antal, Debrecen.)

50.

Hol jártál violám, ilyen korán?
Látom a csizmadát, harmatos ám.
Rózsás kertbe jártam.
Violát gyomláltam.
Eszemadta!

Hoztál-e violát a számomra?
Mit feltűzzek holnap kalapomra;
A miről megtudják,
Hogy szeretjük egymást.
Eszemadta!

(Székely Antal, Debrecen.)

51.

Este van már, besötétül a puszta,
Befelé szól már a gula kómpja;
Leterítem, rádülök a subámra,
Rágondolok az én kedves rúzsámra.

Este van már, besötétült a határ.
 Kedves rúzsám! szeretsz-e ol' igazán?
 Egy szép rúzsát szakajtottam számodra,
 Neked adom ezt a jövő farsangba.

(P. Forna.)

52.

Azér hogy én szegény vagyok,
 Fekete hat lovan járok;
 Fekete hat lovam karesu,
 Magam vagyok barna fattyu.

Azér hogy én szegény vagyok,
 Fekete hat lovan járok;
 Hat fekete, meg egy deres,
 Csak te rózsám engem szeress.

Irigylik a bajuszomat,
 Az én kedves jószágomat;
 Felpederitem a végít,
 Ugy megyek az uccán végig.

Azér, hogy én szegény vagyok,
 Szeretnek engem a lányok,
 Szeretnek a barnák, szókék,
 De még jobban a menyecskék.

(Bereti János, Ungvár.)

53.

Jaj, be édes a cseresznye,
 Mint ha csupa cukor lenne;
 Kökényszemű kis galambom,
 Cseresznyeszád megcsókolom.

Be keserű a barackmag!
 Rózsám, hozzám kegyetlen vagy;
 Kegyetlen vagy, meg se csókolasz,
 Pedig tudom, értem lángolsz.

(Székely Antal, Debrecen.)

54.

Édes hazám szülött fia vagyok én,
 Hű páromat csak itt találhatom én;
 Van itt leány, mint a csillag az égen,
 Szép is, jó is, mint a virág a réten.

Azért jöttem, kedves rózsám, ily késő,
 Nem jöhetett pejparipám a Szellő;
 Hej! pedig a magyar legény, ha nyalka,
 Nem nyargal ő minden lányhoz hiába.

(Bereti János, Ungvár.)

55.

A tatai kertek alatt,
 Meglepett engem a harmat;
 De nem ám az kertek alatt,
 Barna kis lán karja alatt.

(P. Forna.)

56.

Én mólnár vótam,
 Tréfálni szoktam;
 Mónár vagyok,
 Tréfát tudok.
 Szivem dobog, titka,
     Titka ritka
     Katika.

Ha zörög a malom,
 Jó szívvél hallom;
 Bánat nem ér,
 Van liszt, kenyér.
 Szivem dobog, titka,
     Titka ritka
     Katika.

Néha ilyenkor
 Vérem is felfôr.
 Rózsám mire
 Jössz te ide
 Szivem dobog; titka,
 Titka ritka
 Katika.

Amott a buzába,
 Jön piros csizmába.
 Lányka mire
 Jössz te ide
 Szivem dobog; titka,
 Titka ritka
 Katika.

(Bereti János, Ungvár.)

57.

Átalmentem a hidon,
 Utánam jött a hugom.
 Dudája, du, du, du.

Nem a hugom: galambom,
 Megölelem, csókolom.
 Dudája, du, du, du!

(P. Forna.)

58.

Három csillag jár az égen,
 Három szeretőm vót nékem;
 Egyik szőlke, másik barna,
 Az harmadik arany ólma.

Áld meg isten azt az uccát
 Kibe az in rózsám sétál;
 Kirakatom gyémántkűvel
 Nízzen bele este, reggel.

Verd meg isten azt az uccát,
 Kibe jaz irigyem sétál;
 Kirakatom beretvéval,
 Essen bele térdenával.

(Csákvár.)

59.

Kutágasra száll a szarka.
Hazafelé van a farka ;
Onnan várom vendigemet,
Barna piros szeretőmet.

(P. Forna.)

60.

Befogom az hat ökröm járomba,
Ugy megyek az csalai malomba ;
Még az mólnár buzámat járhatja,
Kis angyalom két orcám csókolja.

(Csákvár.)

61.

Szőke vize a zavaros Tiszának,
Mond meg annak a gyönyörű kislánynak,
Hogy az egész Tisza vize mentében,
Nincsen olyan boldog, mint én, sehol sem.

Jaj, de fényes, jaj, de magas ez az ég,
Rajta csupán egy magános csillag ég ;
Ez a csillag egy örökös szerelem,
E csillagot mind örökké szeretem.

Csak titokba akartalak szeretni,
De ki kellett annak világosodni ;
Na, de hiszen hadd tudja meg a világ,
Hogy mi milyen forrón szeretjük egymást.

Leány, leány én tégedet szeretlek,
Mig az égen a csillagok fénylenek ;
Tul a siron, hol az isten is szeret,
Neked adom, nem ő neki lelkemet.

62.

Jaj, de szépen esik az eső,
Ne jér hozzám barna szeretőm ;
Besározod a piros esizmád,
Megver érte az édes anyád.

Ère, ère, ère nincsen sár,
Nincsen az ajtómon csak egy zár;
Tizenhárom ajtón csak egy zár,
Héj! az rózsám, néked nyitva áll.

(Ungvár.)

63.

Bánom is én, kár is a,
Hogy a rózsám pápista,
Hogy a rózsám pápista.
Vallással nem gondolok,
Ha szeretni akarok,
Ha szeretni akarok.

(Ugocsa.)

64.

Kék ibolya az én hazám,
Piros rúzs az én orcám,
Ölejj még hát, gyöngyvirolám,
Megcsólkullak én igazán.

(Csákvár.)

65.

Szereti a hal a vizet,
Szeretem az édesemet;
Olyan igaz lészek, rózsám, hozzád,
Mint tulajdon édes, kedves anyád.

Erdő mellett nem jó lakni;
Mert sok ölfát kell ott vágni;
Tizenháromat, éjhaj! meg egy felet,
Az csókol meg engem, a ki szeret.

Három éli van a sásnak,
Hamis lelke a leánnak;
Négy éli van, éjhaj! a gyékénnek,
Igaz lelke, éjhaj! a legénnek.

(Ugocsa.)

66.

Gyere, kedves kis angyalom, a Dunára,
 Hideg vizet meríteni hamarjába.
 Azér járok ére,
 Szeretöm van ére,
 Beszélni akarnék, ha lehetne, véle.

(Csákvár.)

67.

Nem tudok én semmit ez világról,
 Én felőlem leeshetik lábról.
 Csak azt tudom, hogy szeretlek téged,
 Szőke kis lány, majd meghalok érted.
 Setét van, setét van, esik a fenyeteg,
 Ablakodnál, kedves rózsám, majd megvesz a hideg.
 Hószin nyakam fázik, göndör hajam ázik,
 Nyalka czizmám nyomdéka udvarodon látszik.

(Fekete L., Borsod.)

68.

Ára alá, aratják a zabot,
 Már minállunk csípölik a rozsot;
 Rúzsám háza előtt jár a tűzok,
 Még az éjjel véled mulatgatok.

(P. Forna.)

69.

Eszterházi sok szekere,
 Előgyün a csöngős ökre;
 Kis angyalom a bírese,
 In vagyok az ölelője.

(P. Forna.)

70.

Magosan repül a daru.
 Nagyokat is kurjant le;
 Szárnyaiból, farkaiból
 Bokrétákat hullat le.

Szedjed, rózsám, szedjed,
Kalapom mellé tégyed ;
Egész világ hadd tudja meg,
Hogy én téged szeretlek.

Faluvégén, szegeleten,
Van egy kis ház magába ;
Oda vár az én galambom,
Ebédre, vacsorára.

Ne várj rózsám, ne várj,
Nem mehetek mindenkor ;
Mert van nekem száz irigyem,
Ki rám vigyáz ilyenkor.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

71.

Nem forog a szent-iványi szítás malom,
Még én meg nem igazgatom ;
Szomorú ja kis galambom,
Még én meg nem vigasztalom.

(Csákvár.)

72.

Jaj, de szípen szó az tambura,
Gyönyörű az hangja ;
De míg szebben szó jaz dűda,
Dudás mikô fujja.

Illenkor van igazán kedve
Szíp legénnek, lánnak ;
Táncra nem anná babáját,
Senkinek se másnak.

(Csákvár.)

73.

Tisza-háti menyecske,
Mi van a keledbe ?
Három huszas, mind apró,
Honi kendőre való.

Tisza-háti barna ján,
Gyere átal a Tiszán;
Ha átaljössz a Tiszán,
Megcsókollak a partján.

Itt a csónik, ülj belé,
Evezz a partja felé;
Magam leszek révészéd,
Tudom, hogy hasznát vészed.

Nem megyek én, nem biz én,
A legéntül félek én;
Mert a legén mind hamiss,
Csalfa is, csapodár is.

(Ugocsa.)

74.

Cseresnyefa levelestül, ágastul.
Mind azt mondják, hogy vájjunk el egymástul,
De én addig el nem válllok tetülled,
Még az halál el nem választ bennünket.

(P. Forna.)

75.

Fejirváron kires gyerek vagyok én,
Kilenc szélű győcsigatyát viselek én;
Hegyes orru, magas sarku a csizunám,
Szeretőmet egy városir nem adnám.

(P. Forna.)

76.

Esik eső szép csendesen,
Sir egy kis jány keservesen;
Talán bizony, azt gondolja,
Hogy babája lemond róla.

Ne sirj, kis jány, felvirul még
Boru után az a kék ég;
Tijed lesz az, a kit szerced,
A kijér olly sokat szenved.

Kertem alatt foly a Tisza,
Zavaros vize nem tiszta;
Eriggy, rózsám, hozz belőlle,
Hadd muljék el szomjam tőlle.

Tisza vize nem zavaros,
Az én rózsám szép, takaros;
Nem is adnám e világér,
Senkinek a birtokájér.

(Székely E., Ugocsa.)

77.

Cifra szűröm szegre van akasztva,
Gyere rózsám, akaszd a nyakamba;
Igy is, úgy is, ott annak a helye,
Még az élyel be takarlak vele.

(N.-Kálló.)

78.

Nyárba virágzik a repce,
Jöjj el hozzám minden este;
Hogy ha eljössz, csendesen járj a fagyón,
Hogy a csizmád ne kopogjon nagyon.

(Debrecen.)

79.

Kertem alatt három bokor csalán,
Ara lakik az én kedves babám;
Nem merem a szemem rája vetni,
Szegény vagyok, nem szabad szeretni.

Szépen ragyog az esthajnalesillag,
Az én rózsám a kert alatt ballag;
Édes anyám, ereszs ki hozzája,
Gyenge szívem megreped utánna.

(Labi Gyula, Bihar.)

80.

Szép az páva tolla,
 Magát megmossa,
 Az aranyos tollát
 Fölborzogattya.
 Kis kertemben, ligetemben,
 Együtt legelnek ;
 O jén kedves kis angyalom,
 Jaj, de szeretlek ;

Három öreg ludam,
 Kilenc az liba ;
 Ki jeszt megőrizné,
 Nem kis galiba.
 Ludtoll nélkül nem irhatunk,
 E kis levelet ;
 Jaj, de nehéz eltitkúni,
 A nagy szerelmet.

(Csákvár.)

81.

Csókja olyan, mint a méz,
 Majd elolvadok, ha rám néz ;
 Piros két orcája hevétül
 Szívem majd kiugrik helyébül.

(Székely Gyula, N.-Kálló.)

82.

Ára gyere a mēre én,
 Maj megtudod, hun lakom én ;
 Viaksz gyertyát égetek én,
 Barna kis lánt szeretek én.

(Csákvár.)

83.

Szép asszonynak szép a lánya,
 Kacsaringós a szoknyája.
 Jer az ölembe,
 Nézz a szemembe :
 Enyém vagy te már,
 Reád a szerencse vár.

(Ungvár.)

84.

PEPI CSÁRDÁS.

Nem vagyok én még szerelmes,
Csak te beléd, rózsám, kedves ;
Nem szerettem még senkit sem,
Csak tégedet egyetlenem.

Csillag elég ragyog az égen,
Rózsám legeltet kint a réten ;
Nyáját behajtja az akolba,
Maga hozzám eljön a fonóba,
Maga hozzám eljön a fonóba.

Csieseri borsó,
Nyugszik az orsó ;
Dobog szive tája,
Mert a babája
Két szeme villog,
Szerelmesen csillog ;
Mert a babája
Eljött a fonóba,
Mert a babája
Eljött a fonóba.

(S.-Patak.)

85.

Ez a malom annyit nem fordú,
A hányszor a rúzsám engem megcsólku ;
Csibe annyit nem csibeg,
A hányszor a rúzsám engem megcsípett.

(Csákvár.)

86.

Pusztai Pisti bő gatyája,
Me'akatt a kapufába ;
Akaszd ki, kedves galambom,
Piros orcád megcsólkolom.

(P. Forna.)

87.

Kís angyalom karjai,
Nem akarnak hajúni ;
Meg köll annak hajúni,
Ha meg akar ölelni.

Piros óma csutája,
Sebes a rúzsám szája ;
Meg köll annak gyógyúni
Ha meg akar csókúni.

(P. Forna.)

88.

Vékony nád, keskeny nád,
Ugye, kis angyalom, itt hagysz már ?
Nem hagylak itt örökre,
Haza hozlak rózsám az őszre.

Az őszre, zöld füre,
Szilaj csikót veszek mezőre ;
Szilaj csikót, paripát,
Azon megyek, rózsám, te hozzád.

(Bereti János, Ungvár.)

89.

Mi kinosabb, mint a tiltott szerelem ?
A rózsámat csak titokban szeretem ;
Keselyüként ólálkodom utána,
Hogy csókomat illeszszem kis szájára.

(Lubi Gyula, Bereg.)

90.

A főszögre járok én,
Szip leánt szeretek én ;
Megírdemli az a lán,
Kijír sáros a csizmám.

(P. Forna.)

91.

Kis kertembe szől a harismadár,
Nem süt engem többi ez meleg nyár;
Mer én selem kalapot viselek,
Igaz szívü barna lánt szeretek.

A fornai szíles hosszi ucca,
Szíp a legín, mikor sítá rajta;
Posztó ruha, fekete sinórra,
Fínyes csizma, sárga sarkantyúra.

A fornai szíles hosszi ucca,
Szíp a leán, mikor sítá rajta;
Piros cipő, fekete harisnya,
Pergá szoknya az alatt, kík, tarka.

(P. Forna.)

92.

Este keztem pej paripám nyergêni,
Reggelig tart szíp szerszámom rárakni;
Csillog-ragyog lovam fejín az kantár,
Igy jár, a ki szíp szeretőre talál.

(Csákvár.)

93.

Világos kék az én kötöm,
Szegény legény a szeretöm;
Nem bánom én, ha szegény is,
Lesz még abbul jó gazda is.

(Urai J., Szabolcs.)

94.

Kiesi tinó, nagy a járom,
Kiesike még az én párom;
Három esztendejig várom,
Mégis az lesz az én párom.

Kicsi tinó, nagy a szarva,
Nem tér be, az istállóba;
Kicsi a rúzsám dereka,
Mégsem írem könnyen átâ.

(P. Forna.)

95.

Három hordó borom van,
z Mind a három esapon van,
Olyan édes, mint a méz,
Ki mit szeret âra néz.

Három bokor salâta,
Három kis jány gyomlâlta;
Nem kell nekem salâta,
Csak az, a ki gyomlâlta.

Három kis lány a réten,
Virág van a kezében,
Nem kell nekem a virág,
Csak az, a ki csókot âd.

(Ugocsa.)

96.

Ez az én szeretôm, ez az én kedvesem,
Hej, nefelejts kék szemét szeretem,
Milyen bôldog leszek, istenem!
Ha a jövô télen elveszem.

(Urai J., Szabolcs.)

97.

Megírett a sârga repce,
Gyűj â hozzám szombat este,
Szombat este nyôc órára,
Maraggy ottand vacsorára.
Talâlsz nállam jó vacsorát,
Agyamba íjjeli szállást.

(Csâkvâr.)

98.

Nincsen annak semmi baja,
Kinek szeretője barna ;
Lám, az enyém csak egy szőke,
Mégis csókot kapok tőlle.

Azt tartja a parancsolat,
Szeresd felebarátodat ;
Szeress kis lány, engem tehát,
En vagyok a felebarát.

(Csát.)

99.

A csákvári magas hegyen,
Kocsma jípült a tetején,
Kis angyalom keller benne,
Rúzsaszínü bort mír benne.

(Csákvár.)

100.

Most akadtam egy hajóra,
Évező nélkül valóra ;
En leszek az évezője,
Szőke kis lány szeretője.

(Bereti János, Ungvár.)

101.

Három bokor saláta,
Három kis lyány gyomlálta ;
Könnyü vólt azt gyomláni,
Nehéz jóra taná'ni.

Három icce keménmag,
Ó, be derék legén' vagy ;
Mit ér a derékséged,
Ha nincs szép feleséged ?

Vékony deszka keretés,
Jaj, be karsu teremtés ;
Mihelyt eccer megláttam,
Mingyá' magamnak szántam.

Szép a fekete bárány,
A fekete szemű lány,
Illik ajkára a csók,
Mint szegeletbe a pók!

Egy szem buza, két szem rozs,
Mingyá' megcsókollak most,
Mingyá', mingyá', mingyá' most,
Mingyá' megcsókollak most.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

102.

A sümegi toronyban bármás harang szól,
Azt hallottam reám haragszol,
Reám ne haraguggyál,
Tülem el se bucsuzzál.

(Szűcs István, Dergecs.)

103.

Onnand allu fősütött a hódvilág,
Ez a kis lán ollan, mind a gyöngyvirág,
Eszem azt a szépen szóló nyelvedet,
Kivél ide csalogattál engemet.

(Szűcs István, Dergecs.)

104.

Szép a leány, ha barna,
Hogy ha piros az ajka.
Csak tövis közt ne volna,
Szerelmében a rózsa.

Szép a leány, ha szőke,
Ha tűz villog szemébe.
Lám én barnát szeretek,
Ha ránézek, nevetek.

(Székely Antal, Debrecen.)

105.

Beteg az én galambom, ágyba fekszik,
Figefa levelével takarózzik,
Kejj fel, kejj fel, majd én is átölellek,
Gyenge két karommal majd felemellek.

(Székely Antal, Debrecen.)

106.

Kis föcske, naf föcske, ne szájj rám.
Szeret engemet-a babicám,
Megölel, megcsólkul, ha mondom,
Szeret engemet a galambom.

(P. Forna.)

107.

Hová mégy te, barna menyecske?
Mi van előtted a kötődbe?
Nyári piros alma, ejahaja, borizű,
Kóstold meg csak, milyen jó izű.

Kerek a bisalma levele,
Jutok-é galambom, eszedbe?
Nem messze van ide, ejahaja, Nagyvárad,
Jaj, be sokat jártam utánad.

Kerek az én csárdás kalapom,
Kerekebbre, éjhaj, vágatom,
Lakat alá, ejahaja, csukatom,
Az én kedves csárdás kalapom.

(Székely Lajos, Ugocsa.)

108.

Erdő, erdő, de szíp kerek erdő,
Abba vagyon betyár kettő;
Ezt az erdőt levághatnám,
Kis angyalom megláthatnám.

Buza, buza, de szíp tábla buza,
Abban vagyon két szá levedulla,
Levendulla leveliben,
Ütem az rúzsám öliben.

(Csákvár.)

109.

Piros ómát ehetném,
Vélled enyeleghetném,
Enyelegj hát angyalom,
Magam is úgy akarom.
(P. Forna.)

110.

Kis kertemben,
Ligetemben
Sétál ê madár,
Zöld a lába,
Zöld a szárnya,
Jaj, de gyöngyen jár.

Várj, Mária, várj,
Tijéd leszek már,
Haj az isten
Megengedi,
El is veszlek már.
(P. Forna.)

111.

Haj, be szép a kisasszony,
Ha megcsókol, nem bánom;
Két szem buza, egy szem rozs,
Mindjárt megcsókollak most.
(Bereti János, Ungvár.)

112.

Gyöngye, gyöngye, gyöngye,
Gyöngyemnek rúzsája!
Kíret engem a kovács,
Nem menek hozzája;
Jaj, anyám, a kovács,
Kezibe ja kalapács,
Nem menek hozzája.

Gyöngye, gyöngye, gyöngye,
Gyöngyemnek rúzsája!
Kéret engem a bognár,
Nem menek hozzája;
Jaj, anyám, a bognár
Íjje, nappâ furuvâ jár,
Nem menek hozzája.

Gyöngye, gyöngye, gyöngye,
Gyöngyemnek rúzsája!
Kéret engem a kanász,
Nem menek hozzája;
Jaj, anyám, a kanász
Örökké disznót hajhász,
Nem menek hozzája.

Gyöngye, gyöngye, gyöngye,
Gyöngyemnek rúzsája!
Kéret engem a bíres,
Nem menek hozzája;
Jaj, anyám, a bíres,
Keze lába mind vires
Nem menek hozzája.

Gyöngye, gyöngye, gyöngye,
Gyöngyemnek rúzsája!
Kéret engem a juhász,
Nem menek hozzája;
Jaj, anyám, a juhász,
Mindi' juh után csusz-mász,
Nem menek hozzája.

Gyöngye, gyöngye, gyöngye,
Gyöngyemnek rúzsája!
Kéret engem a deják,
Émenek hozzája;
Jaj, anyám, a deják,
Ollan, mind a gyöngyvirág,
Émenek hozzája.

(Csákvár.)

113.

Kijátam az ucca kapujába,
Várom a rózsámat, de hiába;
Akár millen picin vagy,
De azér az enyim vagy,
Kis angyalom!

(Szűcs István, Dergecs.)

114.

Szénabaglya ne hajúj, ne hajúj,
Kis angyalom ne busujj, ne busujj;
Nám én rúzsám eleget busulok,
Pedig tudom, hogy a tized vagyok.

(P. Forna.)

115.

Nem köll nekem sárga csizma már,
Az ajtómon nincsen semmi zár,
Kinyillik az ajtó magába,
Barna kis lány gyöngé szavára.

(Csákvár.)

116.

Szép a fekete bárán,
Mikô a zôd erdôn gyár;
De legszebb az én galambom,
Mikô én megcsókolom.

Szép a fekete kutya,
A rozsámat ugattya;
Ne ugással te Rajna,
Hadd gyűjjön be a szeretôm, a barna.

(Szűcs István, Dergecs.)

117.

Ki van itt, ki van itt?
Kinek a subája maratt itt?
Berugom a csárda ajtaját,
Csókolom a rózsám ajakát.

Elôre, elôre.

Szilaj csikót veszek zöld fûre;
Szilaj csikót, ej huj, pej kancát,
Azon járok, rózsám, te hozzád.

(Debrecen.)

118.

Megérett, megérett
A kemeesi szőlő ;
Ne menj oda kis lány,
Meg fog a kerülő.
Nem fog meg, nem fog meg,
Nem bánt az engemet ;
Csak azt mond meg kis angyalom,
Leszek-e a tied ?

Érik a káposzta,
Borul a levele ;
Busul az kis lány,
Hogy nincs szeretője.
Ne busulj, ne busulj,
Ne is siránkozzál,
Ad még neked a jó Isten,
Csak jól imádkozzál.

(Ungvár.)

119.

Szép az álma jaz ágtetőn,
De százszor szebb az szeretőm ;
Fejír orcája, mint az hó,
Hóvilágná csólkulni jó.

(Csákvár.)

120.

Magasnak nézem a sümegi hegyet,
Zsebkendőmbé el ízs hordom, ha lehet ;
Ezt a hegyet zsebkendőmbé elhordom,
Tied leszek kedves galambom.

(Szűcs István, Dergecs.)

121.

Szántottam, vetettem,
Hat ökröt hajtottam ;
Kedves galambomat
Öleltem, csólkultam.

(P. Forna.)

122.

Ne csicserez, ne fűtyöréssz,
A kertemen ne csinájj rést;
Uccára gyűj, beereszlek,
Ugyis tudod, hogy szeretlek.

(P. Fornai.)

123.

Sárga csikó, sárga csengő rajta,
Az a kis jány, ó be igaz árva;
Az a kis jány nem lesz mindég árva:
Jön a farsang, én leszek a párja.

Badalótul nem messze van Vári,
Az a kis jány nem akar má várni.
Ugy kacsingat szökére, barnára,
Jövő télen én leszek a párja.

(Ugocsa.)

124.

Elszárad az a fa,
Kit a fejsze levág,
Elhervadok én is,
Ha jaz rúzsám elhagy.

Nincs az én rúzsámnak
E világon párja,
Két gyenge jorcája
Két szép piros óma.

Pici piros óma
Terem minden sorba,
De illen barna lány
Nem minden bukorba.

(Csákvár).

125.

Ez az én szeretőm,
Ez a pici szőke,
A Balaton partján,
Terem apró körte.

Terem apró körte,
Terem minden kerbe,
De ilyen szép legény
Nem minden berekbe.

Édes alma terem
Az édes almafán;
A mikor szerelmes,
Akkor szép a leány.

Fejér kendőt teszen
Két tüzes szemére,
Ugy mén göndörhaju
Szóke kedveséhez.

Megérik az alma,
Leesik a fáról;
Héj! ez a kis leány
Drága csókot árul!

Száz szép szóért sem ad,
Egyet-kettőt másnak;
Kedvesének ingyen,
A szóke gulyásnak.

Piros alma fénylik,
Szeretem az ézit,
Elpirul a leány,
A mikor megkérlik;

Feldobog a szive,
Köny csordul szemébül,
Pedig rá boldogság
Napja süt az égből.

(Bereti János, Ungvár.)

126.

Ez az én szeretőm,
Ez a pici barna;
Alattomba terem,
Mint a piros alma.

Pici piros alma,
Terem minden sorba,
De ilyen barna ján
Nem minden bokorba.

Hát ezt a szép szőkét,
Mér' ne szerethetném?
Szép karcsu derekát,
Mér' ne ölelhetném?

Hiszen csak úgy leszek
Boldog a világon,
Ha téged öllelek,
Szőke menyországom.

(S.-Patak.)

II. BOLDOGTALAN SZERELEM.

1.

Szerelem, szerelem,
Halálos gyötrelem!
Miért nem termettél,
Minden falevelen!

Minden falevelén,
Diófa tetején;
Hadd szakasztott vólna,
Minden szegény legény!

Mi haszna szeretlek,
Ha el nem vehetlek?
Oda nem tehetlek,
A hova szeretlek.

Mi haszna, ha szép vagy,
Ha mindég beteg vagy?
Dologra termettél,
Nem ára való vagy.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

2.

No, de ezt nem hittem,
De már most elhiszem,
Hogy a nagy szerelem,
Ilyen bajba viszen.

Szerelmi népdalok.

Csalárd, álnok vóltál,
Mert engem megcsaltál;
Egy csókért, kettőért,
Máshoz folyamodtál.

Levelek, levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert az én galambom,
Mást szeret, nem engem.

Sem eső nem esik,
Sem felleg nem látszik,
Mégis az én orcám,
Kétfelőlről ázik.

De, hogy ne is ázna,
Mikor mindég sirok?
Erte, te hűtelen,
Majd hogy meg nem halok.
(Gergely Károly, Ugocsa.)

3.

Jaj, be régen állok,
Rózsám, kapud előtt,
Nem merek bemenni
Sok irigyem előtt.

Irigyek, irigyek,
Világi emberek!
Mér nem hattok békét,
Az árva fejemnek?

Szabad a madárnak
Agrul ágra szállni,
Csak nekem nem szabad
A rózsámhoz járni.

Pedig, jaj, be nehéz
Te tölled megválni;
Mint kis taluszálnak
Vizfenékre szálni.

: Ollyan vagy te, rózsám,
Mint az engedelem;
Piross két orcádon
Láccik a szerelem.

Széles viz a Duna,
Keskeny palló rajta;
Ne menny rá, galambom,
Mer leesê rulla.

Nem esem, nem esem
A Duna vizébe;
Inkább véled esem,
Rózsám, szerelembe.
(Gergely Károly, Ugocsa.)

4.

Erdő, erdő, de magas vagy,
Szép galambom, de messze vagy!
Azt az erdőt levághatnám,
Szép galambom megláthatnám.

Szép galambom megláthatnám,
Kalitkámba bezárhatnám;
Környöskörül csókolgatnám,
Könyeimmal áztatgatnám.

Ó, vig időm, de elmúltál,
De hamar bumra fordultál!
Vig napjaim de elvesztek,
Öröim is elenyésztek.

Már én tőled elbucsuzom,
Nem mondhatom, miként bánom;
Tudja isten, hogy szeretlek,
Tudod te is, hogy kedvellek.

Én tégedet arra kérlek,
El ne felejts, drága lélek!
Ha meg talállok is halni,
Te azt meg fogod álmodni.

Akkor egy gyászos sirt ássál,
 És naponként ott sirassál,
 Mintha testem ott nyugodna,
 Ifju szivem ott porlana.

Még egyszer is arra kérlek,
 El ne felejts, a mig élek;
 Ne zokogj hát, ne sirassál,
 Én elmegyek, isten hozzád.

(Tata.)

5.

Gödényházán van egy kis ház,
 Ha ránézek, a hideg ráz;
 Ráz, de nem azér' a házér',
 Ha' a bennelakójáér'.

Táblás ablak az uccára,
 Nap süt üveg táblájára;
 Alatta szép kis kert virul,
 Jó szag terjed virágirul.

Megállok ablaka alatt,
 Megpenditem sarkantyumat;
 Mingyá' kinéz kedves rózsám,
 Szerelmesen kacsint reám.

Kijönne ő, de nem lehet,
 Anyja ellen, mert nem tehet;
 Bémennék én, de nem szabad,
 Nekem kiatták az utat.

Ugyan anya, mit gondoltá',
 Hogy lányodtó' e' titottá' ?
 Tuttur, hogy ű engem szeret,
 Másé többé nem is lehet.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

6.

Azt gondolod, kedves rózsám, megcsaltál,
 Pedig engem meg se szomorítottál;
 Megcsaltad te, kedves rózsám, magadat,
 Mert nem találsz nálamnál igazabbat.

Ugy akartalak szeretni, ne tudják,
De az egek kivilágosították ;
Feljő még a hajnalcsillag az égre,
Ülök én még, barna rózsám, ölödbe.

Édes anya felneveli a fiát,
De nem tudja, hogy ki viseli gondját ;
Szárnya alól kibocsátja s nem tudja,
Hun szijja le a fekete föld gyomra.

(Bereti János, Ungvár.)

7.

Ides anyám rúzsafája,
Engem nyillott utóljára,
Bárcsak ne is nyillott vólna,
Marattam vólna bimbóba.

Nám, egy huncut leszokajtott,
Kalapjáná elhervasztott.

(P. Forna.)

8.

Az én rózsám engem nem szeret,
(Nem biz a.)

Ha ránézek : hát még kinevet,
(Ki biz a.)

Ó, ha tudná, mennyit szenvedek,
(Igaz a.)

Tán még meg is szánna engemet.
(Ki tudja?)

(S.-Patak.)

9.

Elment az én rózsám,
Idegeny országba ;
Azt üzente vissza,
Hogy mennek utánna.

Ha én aztot tunnám,
Mellik uton ment el,
Én azt elszántanám
Aranyos ekémmel.

El is vetnám ín azt,
Apró szemü gyönggyel;
El is boronálnám,
Sűrű könnyeimmal.

Csillagok, csillagok,
Szípen ragyogjatok!
Az én kedvesemnek
Utat mutassatok.

A mère én járok
Mind sirnak az ágak;
Gyöngö levelei,
Mind hullnak utánok.

Hulljatok levelek,
Rejtsetek el engem,
Mer az én kedvesem
Sirva keres engem.

Majoránna fája,
Az ágya dereka;
Bár rózsafa vóna,
Hogy ne csikorogna.

Hogy az én kedvesem
Édessen nyugodna;
Ídessen, kedvessen,
Ketten, szerelmessen.

(P. Forna.)

10.

Mondtam, apám, házasiccs meg,
De asz montad, hogy ráérek;
Elvették szép szeretőmet,
Soha sem házasodom meg.

Ha elvette, élyen velle,
Csak előttem ne ölellye,
Mer' ha előttem öleli,
Szivem fájdalmát neveli.
(Székely Antal, Szatmár m.)

11.

Az a kis ján nem akar má szeretni,
Szeretetit fébe jakarja hanni;
Sirva kértem azt a kis lánt, hogy szeress,
De azt monta, kison van má, nem lehet.
(P. Forna.)

12.

Hogy kell nekem Szepességre mennem,
Hogy kell nekem cípcer lyányt szeretnem!
Ha ölelem, fájnak a karjaim,
Ha csókolom, folynak a könyeim.
(Székely Antal, Debrecen.)

13.

Félek én már minden jánytól,
Kiváltképpen a barnától;
Barna hitet esküdt nékem,
Barna leány csalt meg engem.

De én őtet ugy szerettem,
Hogy más hallandót sohasem;
Még az a tej is átkozott,
A kit anyjából szopott.

Isten hozzád, hű szerelmem,
Virágid már nem tördelem;
De tövisedtől sem félek,
Nem csal meg lyány, a mig élek.
(Székely Antónia, Ugocsa.)

14.

Cseresnyefa levele nem csipkefa,
A kit attál jegyben kendőt, vedd vissza;
Nállad is ott a jegygyűrű, add vissza,
Leginysigem hadd nyerhessem még vissza.

Cseresnyefa levelestül, ágastul,
Hogy válunk el, kis angyalom, egymástul?
Ugy válunk el, kis angyalom, egymástul,
Mint fínyes nap válik a hóldvilágtul.

Cseresnyefa, leveled ne hullajd el,
Kis angyalom, szavodat ne felejd el;
Velágos kík az ín szemem, mint az ég,
Mégájj, babám, majd eszedbe jutok még.

Bodorodik cseresnyefa levele,
Két szíp leány nevelkedik kedvemre;
Egyik szőlke, a másik barnapiros,
Azok után való járásom tilos.

Száraz cserfa levelet nem hajt soha,
Hagyott engem, kis angyalom, nagy buba;
Ki megszorította ja szívemet,
Soha se lássa ja csillagos eget.

Buza, buza, de nagy rakás buza,
Ha fő'szórják a szűrűbe, lesz tiszta;
Hátrafelé hajtja a szél a polyvát,
Jó az isten, jó leginnek jó lánt ad.

(P. Forna.)

15.

Busan süvölt az őszi szél,
Sárgulva hull a falevél;
Buesu nótát zeng a daru,
Pusztá az ég és szomorú.

Az én szívem is szomorú,
Elbujdosom, mint a daru;
Itt hagyom csendes lakomat,
Kökényszemű galambomat.

Csak az az egy, a mit kérek,
Légy hű hozzám, a mig élek;
Hű szivedbe zárj bé engem,
Isten hozzád, babám, lelkem.

Be szépen ég az a gyertya,
Be szép magyar kis jány tartya;
Ha az isten nekem aggya,
Nem kell senki száz arannya.

(Székely Lajos, Ugocsa.)

16.

A ki but nem akar látni
Menjen menyországba lakni;
Csináljon az égre házat,
Ott nem éri semmi bánat.

Édes anyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha;
Mégfogadnám még valaha,
Kit fel nem talállok soha.

Édes anyám mondta nekem,
Mire a szerető nekem?
De én ára nem hajtottam,
Titkon szeretőt tartottam.

Titkon szeretőt tartottam,
Kivilágosodott rajtam;
Egy asszonynak éles nyelve
Egész falut bépengette.

Édes anyám rózsafája,
Engem nyitott utóljára;
Bár engem se nyitott vóna,
Hogy maradtam vón bimbóba.

Édes anyám rózsafája,
En vótam legszebb bimbója;
De egy gonosz leszakétott,
Két karja közt elhervasztott.

(Ugocsa.)

17.

Fekete városba,
Fejír toron láccik ;
Az en kedves kis angyalom,
Más ölibe jáccik.

Azt mondom : nem bánom ;
De mégis sajnálom,
Hogy az kedves kis angyalom,
Más ölibe látom.

(P. Forna.)

18.

Cserebogár, sárga cserebogár !
Nem kérdem én tőled, mikor lesz nyár ?
Azt sem kérdem : sokáig élek-é,
Csak azt mond meg, rózsámé leszek-é ?

Nem kérdem én, mikor jön a tavasz,
Rózsát már nem virithat nekem az ;
Azt sem kérdem ; sokáig élek-é ?
Csak azt mond meg, rózsámé leszek-é ?

Nem kérdem én tőled, te kis madár,
Derül-é még életemre több nyár ?
Ugyis hő nyár emészti lelkemet,
Mióta rózsám birja szívemet.

Te a virág édes mézét szivod,
Hűséges párodat oda hivod ;
De nekem nincs jóizü falatom,
Mert a kiért élek, nem láthatom.

Te a zöld ág nyílt bimbóit járod,
Kacsintasz, és oda hivod párod ;
En meg bokrot, ligetet felverek,
Nincsen rózsám, üres minden berek.

(Székely Gyula, N.-Kálló.)

19.

Kinos fájdalom emésztí szívemet,
Az a legény, kit szeretek, mást szeret;
Szeretsz rózsám, szerethetsz mást felőlem,
Ugy sincs nekem sem vig napom, sem éjem.

Azt gondolod, kedves rózsám, megcsaltál,
Pedig engem meg sem szomorítottál.
Megcsaltad te, barna fiu, magadat,
Mert nem találsz nálamnál igazabbat.

(Jeszenszki Sándor, M.-Szalka.)

20.

Gyenge szellő fujdogál a haraszton,
Isten hozzád, galambom, gyöngyvirágom!
Adj egy csókot utóljára, ha szeretsz,
El kell mennem, a jó Isten áldjon meg.

Levél zöldül, virág nyilik az ágon,
Gyenge szellő fujdogál a haraszton,
Gyenge szellő! bánatomat is vidd el,
A hol nincsen sem virág, sem zöld level.

(Szatmár.)

21.

Este későn, ha felnézek az égre,
Nincsen csillag, mind lehullott a földre.
Nincsen nekem csillagom sem az égen,
Kibe vetném reménységem, mint régen.

Ha nem szeretsz, mit tehetek én rólla,
Nem lát senki mélyen le, a folyóba.
A szív lassan, lassan, mindent elfeled,
Jót, vagy rosszat, mit egykor élt s él veled.

(Jeszenszki Sándor, M.-Szalka.)

22.

Én Istenem, de vig voltam ez előtt,
Mig a rózsám eljárt a kapum előtt;
Most látom, hogy nem mind arany, ki fényes,
Ritka szív az, a ki nem tekervényes.

(Székely Antal, Debrecen.)

23.

A zöld halom feketére van festve,
Az ég allya fejeére van meszelve;
Ugyan rózsám, jut-é a még eszedbe,
Hogy valaha ültem én az öledbe.

(Székely Antal, Panyola, Szatmármegye.)

24.

Szőke vize a zavaros Tiszának,
Mond meg annak a szép barna kis jánnak,
Hogy az egész Tisza vize mentiben,
Nincsen olyan barna kis ján seholsem.

Csak titokba akartalak szeretni,
De ki kellett annak világosodni;
Mindegy rózsám, hadd tuggya meg a világ,
Hogy mi hiven s tisztán szerettük egymást.

Száraz ágrul messze száll el a madár,
Addig repül, míg zöd ágra nem tanál;
A kis madár elmaradt a párjátul,
Ugy maradunk mi el, rózsám, egymástul.

Sárga dinnye ráfutott a görögre,
Meg kell vállalni, kedves rózsám, örökre;
Megvállásom még az ág is sirattya,
Setét felhő a kék eget borította.

(Székely Antal, Debrecen.)

25.

Zöld füre szokott a harmat leszállni,
Kedves rúzsám, hogy köll tüled megvállni?
Megvállásom nem annyira sajnálom,
Csak igazán szerettelek, azt bánom.

Ha jel mígy is, kedves rúzsám, nem bánom,
Előtted az ut is rúzsává váljon;
Még az fű is piros rúzsát teremjen,
Az én szivem soha el ne feleljen.

Fekete fölyhőből esik az esső,
Ritkán válik igazszivű szerető;
Mert ha igaz szived lett volna hozzám,
Nem messze laksz, fölkerestél vóna már.

De magos a bécsi tokkház teteje,
Bús gilice físzket rakott följé;
Jeste, reggel az a madár szállása:
Mindenkinek jobb a maga hazája.

Fölszántom az szentlászlói nádestót,
Vetek bele barna kis lánt virágnak,
A ki járva, szakajja le magának.

(P. Forna.)

26.

Azér hogy a galambom elhagyott,
Nem akasztom érte fel magamot;
Csak felnézek a csellagos égre,
Kedves rózsám, jutok-e eszedbe!

Szabolcs felől derül az ég szépen,
Kedves rózsám, nem láttalak rígen *);
Héj, ez a felhő örökös minállunk,
Igy hát rózsám, el kell nekünk válnunk.

(Komjáti B., Szabolcs.)

---

*) Ugy is: Ára sétál az én rózsám éppen.

27.

Ha még eccer ján' lehetnék,
 Jaj be szépen felötöznék,
 Ugy mennék a bálba;
 Rózsám mulaccságára,
 Ott maradnék éccakára.

Sir a mezeji pacsirta,
 Mind a két szemét kisirta.
 Sirok én magam is,
 Sir az én galambom is,
 Meghajlik értem az ág is.
 (Ugocsa.)

28.

Jaj, de szomoruan szól a furulyám,
 Száz leányszív repedne meg a hangján;
 De a tiéd, kedves rózsám, oly kemény,
 Nem indul meg kis furulyám keservén.

Lám, megmondtam, ne jáccál a szívemmel,
 Utóljára megfizetek éltemmel;
 Ha meghalok, mint a tavasz virága,
 Mit tüzesz fel kebeledre, leányka?

(S.-Patak.)

29.

Nem átkozlak, nem szokásom,
 De sok sűrű sohajtásom,
 Felhat a magas egekre;
 Mind te felelsz meg ezekre.

Nekem a iegtisztább este,
 Fekete színre van festve,
 Komor felettem az ég is,
 Elhagyott a reménység is

A mi engem viditana,
Az életre kedvet adna,
Attól mind meg vagyok fosztva,
A jó, mind másnak van osztva.

Szerettelek sok ideig,
Kevés hija esztendeig,
De mit tehetek én arról,
Hogy bus felleg jön amâról.

Álnok szívü, de megcsaltál,
De kedves szeretöm vóltál!
Neked tartottam szívemet,
Mégis megcsaltál engemet.

Esik eső szép csendesen,
Sir a rózsám keservesen,
Sirat engem a madár is,
Meghajlik értem az ág is.
(Bereti János, Ungvár.)

. 30.

Pántlikás kalapom
Fulydogálja a szél.
Köszönöm galambom,
Hogy eddig szerettél.

Mig engem szerettél,
Piros csizmát viseltél;
De mióta nem szeretsz,
Feketét se' viselhetsz.
(Székely Lajos, Ugocsa.)

31.

Elmehetsz drága madár,
Többé ugy sem kellesz már;
Csapodár vagy, az vóltál,
Tőlem is elpártoltál.

Nem kellesz nekem többet,
 Találok nálad szebbet;
 Ha szebbet nem : hát jobbat
 Vagy talán okosabbat.

A tettetés igen rut,
 Attul a bóldogság fut;
 Mihaszna : orcád piros,
 Szived írott papiros.

(Tata.)

32.

Gyöngé a nád, lehajlik a földre,
 Ha jén sirok, elhallik messzire;
 Siratsz babám, siratsz, keservessen,
 A hol fejem lehajtom csöndessen.

(P. Forna.)

33.

Fejérvári vármegyeház,
 Beburított engem a gyász,
 Be is burithat engemet,
 Elvitték a szeretőmet.

Ha elvitte, éljen vele,
 Csak előttem ne ölelje,
 Mert ha előttem öleli,
 Kész a szivem megrepedni.

(P. Forna.)

34.

Be van Tavadar kerítve, tövissel,
 Be van vetve ibolyával, teljessel;
 Lyukas a rózsám kendője, a rojtos,
 Kihull belőle a rózsza, a piros.

A mi házunk előtt csak egy csillag van,
 Annak a csillagnak sok irigye van ;
 Irigyelték azt a fényes csillagot,
 A ki a mi életünkért ragyogott.

Az a csillag, ha feljön is, elterül,
 Az én rózsám, még ha lát is, elkerül ;
 Kerülhetsz már, kis angyalom, engemet,
 Jól tudom, hogy más bírja a szívedet.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

35.

A csákvári réztoronyba
 Kilencet ütött az óra ;
 Nem ütött a nékem jóra
 Áll a rúzsám kézfogója.

(P. Forna.)

36.

Tisza partján van egy kis ház,
 Ott leszek én is majd halász ;
 Édesem, kedvesem,
 Eljössz-e oda lakni velem ?

Elmennék én, ha lehetne,
 Ha a szívünk egygyé lenne,
 Hisz, te vagy mindenem,
 Nélküled szomorú életem.

Én nefeletset ültettem,
 Nefeletts lesz az én nevem ;
 Csapodár, csapodár
 Valamennyi szép leány !

(Székely Gyula, N.-Kálló.)

37.

Kapum előtt, jaj be görös ez az ut,
 Vót szeretőm, kettő-három, elhagyott ;
 Sirva kértem, hogy szeressen engemet,
 De ő ára azt felelte : nem lehet.

A csillagok feketébe ötöztek,
Az irigyek mind én rullam beszélnek. . . .
Figefának, fagyalfának levele,
Pattanjon ki az irigyem két szeme.

Nem jó csillag lett volna én belőlem,
Nem sokáig ragyogtam vón az égen.
Felkiáték, nem adatik semmi szó,
Még az eget is hasítja a jajszó.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

38.

Kihajtottam Virág ökröm az rítre,
Nyóc körmivê gyöngyharmatot êverte ;
Bánom is én, ha jêverte, hadd verje,
Csak a rúzsám más senki ne ölelje.

Kiverem az Virág ökröm az rítre,
Leteritem a subámat mellije ;
Nem hallok az Virág ökröm harangját,
Mással ili az én rúzsám világát.

(Csákvár.)

39.

Nincsen kedvem, mert elvitte a fecske,
Egy száraz jegenyefára feltette ;
Akkor leszek kedves rózsám a tiéd,
Mikor az a jegenyefa kivirét.

Nincsen kedvem, mert elvitte a gólya,
Azt szerettem, a kit nem kellett vóna ;
Lesz még kedvem, visszahozza a szélvész,
Füred alatt majd kifogja a révész.

(Székely Antal, Debrecen.)

40.

Sir a szellő, sir a szellő,
Sirdogál a lombokon ;
Sirok én is, sirok én is,
A galambom siratom.

Sir a sarkantyum taréja,
Sir a lelkem s csak azt sirja :
Hogy ha már elmegyek,
Hogy ha már elmegyek,
Szivedet más so'se bírja.

Harmat reszket, harmat reszket,
A liliom levelén ;
Könyet látok, könnyet látok,
A galambom szép szemén.
A galambom szép szemére,
A galambom bus arcára,
Sötét fátyolt vetett,
Sötét fátyolt vetett
A bubánat éjszakája.

(Székely Gyula, Szabolcs.)

41.

Magossan szál a felhő az égen,
Nem láttam én a rózsámat régen ;
Ha én, mint a felhő, szállni tudnék,
Minden este a rózsámhoz mennék.

Tavasza lesz már, el fog a hó menni,
De szeretnék kék ibolya lenni ;
Kiviritnek a rózsám kertyébe,
Hadd tűzne fel hószín kebelére.

Sem felhő, sem ibolya nem vagyok,
Csak egy szegény, árva legény vagyok ;
Messzi van az én rózsám tanyája,
Csak busulok, keseregek utánna.

(S.-Patak.)

42.

Kis kertemből egy almafa kilátszik,
Minden éjjel tizenkétszer virágzik ;
Terem rajta piros alma, savanyu,
Érted vagyok, kis angyalom szomorú.

Huzd rá, cigány, azt az én bus nótámat,
 Elszerették az én kedves rózsámat;
 Ugy sirjon a hegedű a kezedbe,
 Bánat könye ragyogjon a szemembe.

Jaj, de nehéz magas dombra felmenni!
 Jaj, de nehéz két szeretőt tartani!
 Az egyiket igazán kell szeretni,
 A másiktól, jaj, de nehéz megválni.

Várom, várom, a rózsámat, de nem jó,
 Kopogtatnak ablakomon, de nem ő;
 Sirva kérdem levéltül és virágtul,
 Hogyan van a rózsám, onnan Tiszántul?

(Bereti János, Ungvár.)

43.

Ídes anyám, píz ván a kéd zsebibe,
 Újjön kéd le, hadd vegyem ki belüle;
 Az rúzsámnak csinyátatok koporsót,
 Sárga szeggel ráveretem a jajszót.

(Csákvár.)

44.

Hogy nincs minden lánynak kut az udvarába?
 Aranyos diófa pitvar ajtajába?
 Kerek levele, édes gyökere,
 Mért nincs minden lánynak igaz szeretője?

(Székely Antal, Debrecen.)

45.

Zavaros a Tisza vize, megáradt,
 Az én szívem körülfogta ja bánat;
 Körülfogta, mind a dinnyét a szára,
 Kis angyalom! itt hallak nem sokára.

Ez a kis lány kiát az kapujába,
Sirat engem fekete jász ruhába;
Te kis leán, ne sirassál engemet,
Másnak adtam cseribe ja szívemet.

Ha jén aztot tudtam vóna Istentü,
A te szived így váll el az enyímtü,
Száz forintot adtá vóna pöngőbe,
Még sem szerettelek vóna jelőre.

(Csákvár.)

46.

Forna puszta be vagyon kerítve,
Majd ha lehet, kimenek belüle;
Benne hagyom hiremet, nevemet,
Árván hagyom kedves szeretőmet.

(P. Forna.)

47.

Szároz ágon bús gilice túrbíkol,
Keresnik ín szeretőt, csak tunnik hol;
Levetním ín e jász ruhát, ezt a but,
Vigan fonnik homlokára koszorut.

Akkor szíp a bárán szőre, ha barna —
El vagyok ín a rúzsámná árúva;
Maj lesz míg az bárán szőre fekete,
Mulatok míg az rúzsámmal kedvemre.

A csákvári kettős toron, de láccik,
Tetejiben dufia szegfü, most nyillik,
Fele piros, fele fejr, fele más,
Kedves rúzsám, megöl írted a sirás.

(P. Forna.)

48.

Ha csakugyan meg kell lenni,
Hogy Nánásrul ki kell menni,
Könnyen elmegyek belölle,
Csak egy rózsát hagyok benne.

Ha csakugyan nem kell lenni,
 Hogy Nánásrul ki kell menni,
 Hagyok olyan rózsát benne,
 Hóttig fáj a szívem érte.

(Székely Antal, Debrecen.)

49.

Három színe van az piros ómának,
 Mér nincs nekem ollan rúzsám, mint másnak?
 Búval élem az egész életemet,
 Sirval töltöm ki ja nyólc esztendőmet.

Piros óma! nem hittem, hogy fírges lígy,
 Kedves rúzsám! nem hittem, hogy álnok lígy;
 Álnoksággal csaltad meg az szívemet,
 Verjen meg az három Isten tégedet.

(Csákvár.)

50.

Messze földre bujdosott a galambom,
 Ugy elhagyott, hogy még hírét se hallom;
 Csak az esik a lelkemnek nehezen,
 Nem szólhatok hozzád, édes kedvesem!

Árva vagyok, mint az árva gerlice,
 Kedves rózsám! mért hattál el ennyire?
 Annyit sirok, annyit sirok utánad,
 Gyenge szívem maj megöli a bánat.

Tavaszi tájban, ha nyílnak a virágok,
 Hűbbek lesznek a legényhez a jányok;
 Én Istenem! hozd el azt a szép időt,
 Hadd találjak én is egy hű szeretőt.

(S.-Patak.)

51.

Nem szerettem, csak egyet e világon,
 Elhagyott, a hűtelen, a mult nyáron,
 De fogadom a csillagos egekre,
 Mást szeretek én is, a kikeletre.

Kikeletkor, ha virágzik a virág,
A legényhez hajlik a lány, mint az ág;
Keresek én más szeretőt, de szebbet,
Barna szeműt, piros szájut, hivebbet.

(Székely Antal, Debrecen.)

52.

Szomorú a szívem,
Gyászban borút már;
Elhagyott a rózsám
Sirathatom már.
Hová hajtsam fejemet?
Ki vigasztal engemet,
Bumban ezután,
Bumban ezután?

(Szűcs István, Dergecs.)

53.

Jaj istenem, istenem, istenem!
Be nagy az én keservem, keservem.
Elhagyott a kedvesem, kedvesem,
Nem tudom, hán keressem, keressem.

(Ugocsa.)

54.

Nem vártam vón soha a jó istentől,
Hogy elváljak az én hű szeretőmtől;
Száz forintot attak volna pengőbe,
Csak ne szerettelek volna előre.

Nincs már nekem senkim e nagy világon,
Szerelmed volt életem és virágom.
Én istenem, ugyan mond meg, hogy lehet,
Hogy az gyötör, a kit én úgy szerettelek?

Nem forog a nyiritházi szélmalom,
Levelemet most írja a galambom;
Nem kell nekem sem levele, sem maga,
Megátkozott engem az édesanyja.

Mi dolog az, hogy a Tisza befagyott?
 Mi dolog az, hogy a rózsám elhagyott?
 Szokása a Tiszának a befagyás,
 A leánynak a szeretőelhagyás.

Megállj kis lány, megver isten én értem,
 Mier csaltál ily idegeny életben;
 Jobb lett volna nekem otthon lakásom,
 Mint idegeny földön a vándorlásom.

(Bereti János, Szabolcs.)

55.

Ugy akartalak szeretni, ne tuggyák,
 De az egek kivilágosították.
 Kis angyalom! so se álgyon meg az ég,
 Rajtam kívül mással boldog so se légy,

Ugy szeretlek, mint a galamb a buzát,
 Atalusznám érted a Tisza árját.
 Tavasz, ősz, nyár után következik tél,
 Engem rózsám, örökre elfelejtél.

Még az éjjel nem aluttam egy órát,
 Mindég hallgattam a rózsám panaszát;
 Hajnal felé elaluttam, jobb karon,
 Kivel azt a csalárd szívet takarom.

Ha felülök a lovamra, nagy busan,
 File közzé odavágok, módisan;
 Kis angyalom! a jó isten álgyon meg,
 Olykor, olykor rólham is emlékezz meg.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

56.

Virágok közt foly a patak, szépen megy,
 Én miattam te se hervadj, ne szenvedj,
 Én miattam ne hulljon el hiába
 Ifjúságod gyenge piros virága.

Se kalapom, se bokretám, se rózsám!
 Viseletem se a régi, se nótám;
 Fa voltam én, leveles fa, virágzó,
 Szeretöm volt a legszebbik leányzó.

Azt gondoltad, kedves rózsám, megcsaltál,
Pedig engem meg se szomorítottál ;
Megcsaltad te, kedves rózsám, magadat,
So'se találsz nálamnál igazabbat.

(Dr. Luby Gyula.)

57.

Magasan repül a hēja,
Mégis körme közül él a ;
Hát én magam ily egyedül,
Hogy éljek el rózsám nélkül.

Szeretnék már, hajh, de nincs kit,
Meg van szegve a mondott hit ;
Kit szerettem abba hagyott,
Engemet meg más kijátszott.

Szegény szivem csak kesereg,
Tanulj rólam, ifjú sereg ;
Mondott hited sohse szegd meg,
Mert a jó isten úgy ver meg.

Úr vagy szolga, kit szeretted,
Ha egyszer érte epedtél,
Megcsalni félj, mert különben
Nyugtót nem lelsz a sirban sem.

(Bereti János, Ungvár.)

58.

Szomoru hírt hoztak nekem, nem régen,
Hogy az én galambom tőlem idegen.

Hamis vagyok, azt mondja,
Reám nem lesz több gondja ;
De ő hazudik,
Mert ő hibázik.

A minap is nyitva vót az ablaka,
Kijátott utánnam, hogy menjek oda ;
De én bizony nem megyek,
Nem érdemli, hogy tegyek
Lépést utána,
Csókot szájára.

De minek is mennék csalárd házához,
Mikor más szeretőt hívott magához.

Talállok én szeretőt
Minden ujjomra kettőt,
Maradj magadnak,
Én is magamnak!

(Gergely Károly, Ugocsa.)

59.

Ha meghalok, tudom, eltemetnek,
Azt is tudom, milyen földbe tesznek;
Sárga homok szíjja a testemet,
Régi rózsám, szeretsz-e engemet?

Ha meghalok, hát azt is meghagyom,
Hogy a rózsám ne sirasson nagyon;
Sirhat akkor csendesen magába,
Ha lefekszik este az ágyába.

(Bereti János, Ungvár.)

60.

Kis kertembe ültettem egy rózsafát,
Könnyeimmal áztattam a virágát;
Terem rajta piros rózsá, jó szagu,
Érted vagyok, édes rózsám, szomorú.

(Urai J. Szabolcs.)

61.

Az ég milyen szépen ragyog,
Én meg olyan borus vagyok.
Megesküdtem a bánattal,
Szomorkodom éjjel, nappal,
Egyedül.

Félre tüllem, sötét gondok,
Van egy kis jány, rá gondolok,
Azon veszem észre magam:
Bus szívemnek hajnala van,
Derülve.

Ugy-e kis jány, hogy megbántad,
Hogy a rózsádat elhagytad?
So'se busulj, ugy is késő,
A mi elmúlt, vissza nem jő,
De soha.

(Sékely Gyula, Szabolcs.)

62.

Haja, rúzsá rekettyére!
Fáj a szívem a szőlkére,
De még jobban az barnára,
Mind az borizü ólmára.

Tudod, rúzsám, mit fogattál,
Mikor ágyom előtt átál?
Iparkottá, hogy megesajjá,
Mer te, ruzsám, huncut vótá.

(P. Forna.)

63.

Leszállott a nap az égrül,
Elhagyott a rózsám hűtlenül;
Hiába fujom a furulyám,
Nem szeret engem a rózsám.

Én neki gyenge fris tejet,
Ő engemet még sem szeret;
Hiába fujom a furulyám
Nem szeret engem a rózsám.

(Bereti János, Ungvár.)

64.

Héjj, ne néz rám, ne néz rám,
Nem vagyok a tized mán;
Más ölébe ülök már,
Más szeretőt tartok már.

Héjj, ne néz rám, csicsóka,
Horgyon messze a csóka,
Volt szeretőm kertjébe,
Cédrusfa tetejébe,

Héjj, kikirics, kikirics,
 Megmontam, hogy ne virits.
 Virítok én magamnak,
 A mostani rózsámnak.

(Bereti János, Szikszó.)

65.

Hervaggy virág, ha leszakajtottalak,
 Ne haraguggy, rózsám, ha elhatalak;
 Hogy így hozta magával ezt az idő:
 Te se vótál igazszívű szerető.

(Székely Antal, Panyola, Szatmármegye.)

66.

Ne mesd meg a piros ómát, megrohad,
 Ne szomorítsd a szívem, mer meghasad;
 Ki megszorította jaz szívemet
 Soha se lássa ja csillagos eget.

Egy asszonnak három lánya, de beteg,
 Kettejit a nagy szerelem öte meg,
 Harmadik is ott van a koporsóba,
 Szeretője vigtű-vígig sirattya.

(Csákvár.)

67.

Vetettem ibolyát,
 Várom kikelését;
 Várom a rózsámnak
 Visszajövetelét.

Kikelt az ibolya,
 De nem az a teljes;
 Eljött a szeretőm;
 De nem az a kedves.

Akkor várjad, rózsám,
 Visszajövelelem,
 Mikor egy szem buza,
 Száz keresztet terem,

(Székely E. Csát.)

68.

Nem forog már a szalontai szélmalom,
Bus levelét most írja a galambom;
Nem kell nekem sem levele, sem maga,
Ne átkozzon engem az édes anyja.

Mi az oka, hogy a Tisza befagyott?
Mi az oka, hogy a rózsám elhagyott?
Adtál volna száz forintot pengőbe,
Még se szerettelek volna előre.

(N.-Kálló.)

69.

Sűrű erdőbe jártam,
Sűrű csillagot láttam;
Leesett a csillagom,
Elhagyott a galambom.

(P. Forna.)

70.

Felfogadtam tennap előtt,
A bökényi templom előtt,
Hogy míg e világon élek,
Több asszonynyal nem beszéllek.

Árok, árok, be mély árok,
Többé utánad nem járok,
Azt is bánom, a mit jártam,
Más szeretőre találtam.

Megérem én azt az időt
Sirva mégy el kapum előtt
Megöleled kapum fáját,
Ugy siratod a gazdáját.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

71.

Szegény vagyok, szegénynek születtem,
A rózsámat igazán szerettem;
Elrabolták az irigyek tőlem,
Most lett szegény, igazán belőlem!

Csipkebokor legyen a szállásom,
A bubánat, örökös lakásom,
A bubánat és a rózsám csókja;
Isten veled, szegény magyar haza!

(Bereti János, Ungvár.)

71.

Héjj, ha elmegy, én is el,
Tülled nem maradok el;
Mégfogom a jobb kezed,
Ugy szaladok el veled.

Héjj, ha elmegy utazni,
Jöjj be hozzám búcsúzni,
Csókot adok orcádra,
Ugy bocsátlak utadra.

Héjj, ha elmegy vijolám,
Soha se lesz víg órám,
Sem víg órám, sem napom,
Nállad nélkül, galambom.

(Bereti János, Szikszó.)

73.

Számlik a föld, recseg, ropog a járom,
Szeretőmet biz én tovább nem várom;
Ha hervadok, miként ősszel a rózsza,
Haza hozlak, enyém leszesz, viola.

A Tiszából a Dunába foly a víz,
Mi dolog az, kedves rózsám, mindég sirsz?
Távol estünk, messze vagyunk egymástul,
Én a Hernád partyán, te a Tiszán tull.

(Bereti János, Szikszó.)

74.

Vad gerlice turbékol a zöd ágon,
Boldogtalan vagyok e nagy világban;
Sirat engem a madár is, az ág is,
Sirat engem a lehulló virág is.

Szomoru füz földig hajtotta ágát,
Siratgatja vihartépett virágát,
En meg szétdult nyugalmamat siratom,
Rád emlékszem régi, hűtlen galambom!

(Székely Gergely, N.-Kálló.)

75.

Kis kertembe elszáradt az eperfa,
Erre, reggel egy bus madár ül rajta;
Csak azt bugja a bus gerlicemadár,
Hogy a leány, szőke, barna, csapodár.

Árva madár leveletlen fatetőn,
Nincsen párja, nekem sincsen szeretőm;
Vigy el engem magaddal az erdőbe,
Ott ássuk meg egymás sirját, előre.

Ha kimegyek arr' a magas tetőre,
Megásom ott a siromat, előre,
Mit is tehet mást, az idegen árva?
Nincs, ki boruljon a koporsójára.

(Székely Gyula, N.-Kálló.)

76.

Tull az erdőn lakik rózsám,
De a hamis nem jó hozzám;
Bus leszek én, mig az nem jó,
Ki ott lakik, tull az erdőn.

Jön a daru, meg a gólya,
De nem az én kedvem, soha;
Bus vagyok én, az is leszek,
Mig a sirba le nem tesznek.

(Székely Gyula, N. Kálló.)

77.

Az én tikom kendermagos,
En rám, rózsám, ne várakozz;
Mer ha én rám várakozol,
Soha meg nem házasodol.

(P. Forna.)

78.

Szerettelek szeretőmnek,
De nem úgy, hogy elvégyelek;
Sokat hallottam híredet,
Soha se lesz jó belüled.

Nem vótá te sohase jó,
Pince ajtó támogató;
Pince ajtó támogató,
Boros kancsó hajtogató.

Átkozott vót az az óra,
Mellben kihíttá e'szóra,
Átkozott a szempillantás,
Mellben megösmertük egymást.

(Csákvár.)

79.

Virágot kenderem
Elázott a tóba,
Ha megcsaltál, többi
Ne járj én utánam.

Verjen meg az Isten,
Veretlen se hagyom,
Három esztendejig,
Hideg borzôgasson.

A mère le sítász,
Legyen fölindulás,
Hadd jusson eszedben,
A szerető tartás.

(Csákvár.)

80.

Sötít folyhó borijja bé az eget,
Elvitték töllem az én kedvesemet;
Ha jelvítették, vigyenek el engem is,
Eletembe nem gyászolok senkit is.

(P. Forna.)

81.

Fekete pántlikám
Fujdogálja a szél;
Köszönöm galambom,
Hogy engem szerettél.
Nem én voltam első,
Mással is így tettél;
Verjen meg az isten!
Hamar megvetettél.

A bazsarózsának
Lehajlott a szára.
Héj! én is hajlottam
A rózsám szavára.
Mit ér a rózsafa,
Piros bimbó nélkül?
Mit ér a szerelem,
Igaz hűség nélkül?

Istenem! nagy dolog,
Ki egymást szereti,
Mégis a jó isten
Össze nem vezeti.
De még nagyobb dolog:
Ki egymást gyűlöli,
Mégis két vénasszony,
Összeköszörüli.

Nehéz a kis hangyát
Kősziklán nyomozni,
Két kelletlen párnak
Egy ágyba' nyugodni;
Mikor ölelni kell:
Karjait fájlalja,
Mikor csókolni kell:
Könnyeit hullatja.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

82.

Szároz divó görözdögi,
A szeretőm az ördögi;
Azír attam az ördögnek,
Hogy mást szeret, nem engemet.

Megizentem a fenének,
 Egye meg a szeretőmet;
 Ha megeszi: úgy megegye,
 Ho' senki hasznát ne vegye.

(Csákvár.)

83.

Zavaros a Tisza vize,
 Barna kis lyány fürdik benne;
 En is megfürödtem benne,
 Rám is ragadt a szerelme.

Tisza partja, jaj, be magos,
 Az én rózsám be takaros;
 Cikuba fonnya a haját,
 Csókra egyengeti száját.

Tisza partján elaludtam,
 Jaj! be szomorut álmodtam,
 Megálmodtam azt az egyet,
 Hogy a rózsám másat szeret.

Tisza partján van egy malom,
 Bubánatot örnek azon;
 Nékem is van bubánatom,
 Oda viszem, lejáratom.

(Ugocsa.)

84.

Vigig mentem a csákvári fösösori uccában,
 Ott taláтам kedves rúzsám más szomoróságában.
 Szótam neki, de ő nem szót,
 Hozzám fordult és megcsókolott,
 Könye vállamra csordult.

Mi az oka, kedves rúzsám, hogy nem szerecc engemet,
 Talán másnak ajánlottad, ki enyim vót, szivedet?
 Ne hidd rúzsám, az nem igaz,
 Szivem hozzád ollen igaz,
 Mint a kék éghez a csillag.

(P. Forna.)

85.

Kerek az én kis kalapom, be drága,
Nem köszön az akárkinak hijába.

Adj egy csókot éjcsakára,
A lesz a kalapom ára,
Galambom!

Kerek az én subám alja, be drága,
Nem takar az akárkit be hijába.

Adj egy csókot éjcsakára,
A lesz az én subám ára,
Galambom!

A minap, hogy meghallottam egy este,
Hogy szivedet másnak adtad cserébe:

Sirtam mint a záporoső,
Hogy téged szeretni késő,
Galambom!

A minap hogy meghallottam, egykoron
Mellettem ült a kis kertbe karomon;

Rózsát kértem, csókot adtál,
Áldjon isten, hogy megszántál,
Galambom!

A minap hogy azt írták meg levélbe,
Menni kell az őrsereggel Erdélybe:

Sirtam mint a záporoső,
Hogy tőled búcsuzni késő,
Galambom!

Könyeimnek záporából tenger lett,
Melyen szívem tört csajkája evezett;

Szegény árván maradt szívem,
Ki téged szeretett hiven.
Galambom!

(Bereti János, Ungvár.)

86.

A toronyban magasan gyász harang szól,
Hogy váljunk el, kedves rózsám egymástól?
Elválásom csak azért lesz keserves,
Hogy a szived vólt hozzám engedelmes.

Szépen zöldül az ungvári hegytető,
 Ritka most az igazszívű szerető;
 Találtam egy álnok hitegetőre,
 De nem igaz hűséges szeretőre.

(Bereti János, Ungvár.)

87.

Rozmaring nyílt a dabólczi temetőn,
 Ott alszik az én vólt igaz szeretőm;
 Könyeimmel borulok le porára,
 Szép koszorut tűzök le, bus sirjára.

Sirva járok a dabólczi temetőn,
 Ugy gyászolom az én igaz szeretőm;
 Virágokkal megrakom a fejfáját,
 Kérem reá a jó isten áldását.

Gyászolj, gyászolj, kedvesemnek sirhalma!
 Te miattad van szívemnek siralma;
 Olyan hivet nem is lehet keresni,
 Ki a sírig oly hiven tud szeretni.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

88.

Főmentem a hegyre,
 Leniztem a vögyre,
 Ott láttam a rúzsám,
 Fődig feketébe.

Fődig feketébe
 Egy kovácsműhelybe,
 Lovát vasaltatja,
 Csatába indítja.

(P. Forna.)

89.

Erdő, erdő, erdő, de szíp kerek erdő,
 Közepiben vagyon három arany vessző.

Ki fogja azt kerügetni,
 Ha el fogok masérozni?
 Ne hagy el galambom,
 Fáj a szívem nagyon.

Buza, buza, buza, de szíp tábla buza,
Közepiben hét szál arany buza.

Ki fogja azt learatni,
Ha el fogok masérozni?
Ne hagy el galambom,
Fáj a szívem nagyon.

Árpa, árpa, árpa, de szíp tábla árpa,
Közepibe hét arany divófa.

Ki fogja azt kerülgetni.
Ha elfogok masérozni?
Ne hagy el galambom,
Fáj a szívem nagyon.

(Csákvár.)

90.

Ez a Csákvár de szíp helsíg,
Benné lakni gyönyörűség;
Benne ílni, benne lakni,
Benne szeretőt tartani.

Ez a Csákvár csupa sárvíz,
Vót szeretőm, de mámost nincs;
Körül csillagos a kék ég,
Majd eszibe jutok in míg.

(Csákvár).

91.

Vólt egy szép szál rozmaringom,
Elvesztettem, jaj de bánom;
Örül, a ki azt meglelte,
En hőtíg bus leszek érte.

(Bereti János, Ungvár.)

92.

Szomorú már nekem az életem,
Mert elhagyott, kit forrón szerettem;
Számoljon érette fenn az égbe,
Mért bánik így egy szerető szívvél.

Egy kis lyány vólt éltém boldogsága,
A kerek föld legszebbik virága;
Az a kis lyány nem az enyém többé,
Sötét fátyolt hordok én, örökké!

Száll a felhő, nyugotról, keletre,
Csak én vagyok egy helyhez lekötve;
El is mennék, de itt is maradnék,
Vagy kebleden örömet meghalnék.

Elszáradt a rozmaring levele,
Bóldogságom is elszáradt vele;
Szívemhez tüzöm fel a kóróját,
Ugy várom be, halálom óráját.

No de se baj, így is bóldog vagyok,
Többé te utánad nem sohajtok,
Majd találkozik még oly igaz szív,
Ki megbecsüli azt, ki igaz s hiv.

Tudom, hogy fogsz te majd akkor sirni,
Mikor szívemet más fogja birni;
De én nem bánom, mert egy csalárd szív,
Nem érdemli meg azt, ki igaz s hiv.

Borulj reám, szomorú fűz ága,
Szegény szívem vigasztalására;
Ide jöttem, árnyékodba léptem,
Felkeresni, elveszett reményem!

(Székely Gyula, N.-Kálló.)

93.

Kík az kökin, zöd a petrezselem,
A rúzsámnál meghült a szerelem;
Nem csak meghült, meg is fogyatkozott,
A szívemre nagy bánatot hozott.

(Csákvár.)

94.

Nincs szebb virág, mint a fehér liliom,
Nincs szebb leány, mint az én kis galambom;
Nem is adnám én e széles világért,
A tengernek minden drága gyöngyéért.

Uj korában repedjen meg a csizmám,
Mért járok én mindig a rózsám után;
Azért járok én te hozzád, te hozzád,
Kökény szemed, barna hajad csalt hozzád.

Én istenem, de vig voltam az előtt,
Mig a rózsám nem tartott más szeretőt;
Hej elhagyott engemet a hűtelen,
Kiért holtig, kiért holtig fáj szívem.

Beborítja az eget a szivárvány,
Én istenem, mért maradtam oly árván;
Árva vagyok, mint az árva gerlice,
Kedves rózsám, mért hagyta el ennyire.

Sárga dinnye, görög dinnye hajastul,
Haragszik rám az én rózsám anyostul;
Ha haragszik, haragudjon magára,
Vesse magát a zavaros Dunába.

Beborítja az eget a gyász felhő,
Engem is beborított egy bú felhő,
Kedves rózsám, addig sirok utánad,
Mig szívemet megöli a bubánat.

(Lövei Klára. Kendi-Lóna.)

95.

Kimutattam, kedves rózsám, hej, régen néked,
Hogy én szeretlek, szeretlek téged,
De te jengem csak kinevettél,
Hej, mer soha sem szerettél.

(Urai J., Beregszász.)

96.

Nyári virág hófúvalom alatt nem zöldül,
Az én rózsám, egy hűtelen, más karjain ül.
Nem szedsz már több nefelegtset,
Eltem arany tavaszán,
Szívem téged, jaj, be szán.

Asszuvirág a kopáron te egyedül lengsz!
 Szegény szívem egy hűtlen után mért esensz?
 Majd nyilik még egy rózsaszál,
 De nem az ő karjain.
 Sirom kopár ormain.

Nagy partra sem lehet menni fáradság nélkül.
 A szerelem sem esik meg, egy pár csók nélkül.
 Báresak, eccer két karjaim
 Közé szoríthatnálak,
 Jaj, de megcsókolnálak.

Rózsabimbó s kék iboja egy ágon nem nő.
 Szegény legény, gazdag jánynyal, össze nem illő.
 Sors! szívünket ne közd össze,
 Mert nem leszen állandó,
 Mind a sirig tartandó.

Egykoron majd bus éjjeled siromhoz vezet,
 De hiába, mert már akkor nem nyujtok kezét.
 Mert nehéz föld nyomja testem,
 Könnyen oda nem juthacc,
 Többé vissza sem adhat.

Sápatt képü liliomok, sirom éjjébe,
 Ne öntsetek . . . hűtlen szívébe,
 Haggyátok meg az életnek
 Minden örömvirágít,
 Hadd nyugoggyak én is itt.
 (Székely Gyula, Szabolcs.)

97.

Lattál-i má csillagot az égen,
 Juhász legínt sítányi a ríten?
 Szomorujan fujja furugláját,
 Már öleli az kedves galambját.

(Csákvár.)

98.

Ezernyócsázhetvennégybe hajnoába,
Piros rózsza nyillott a kalapomba ;
Szomoruat nyillott nekem a rózsza,
Mert elhagyott a szeretőm, a barna.

(Dergecs.)

99.

Kibimbózott a diófa teteje,
Kalapomra ráhullott a levele ;
Hallod pajtás, mit beszél a kis madár
Igaz szeretetedért jót so'se várj.

Hervadt rózsza, ha leszakasztottalak,
Megengedj; rózsám, hogy már elhagyalak.
Majd idővel, kihozza még a tavasz,
Kedves rózsám, csak te vóltál a ravasz.

De ha elhagysz, még akkor is kívánom,
Hogy az ut előtted rózsává váljon,
Még a fű is édes almát teremjen,
Az én szívém soha el ne felejtсен.

Ez a nyáj juh nem akar itt legelni,
Nem akarja számadóját ismerni.
Erigy rózsám, térítsd meg az eléjét.
Le ne egye rozmaringom tetejét.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

100.

Mi az oka, hogy a Tisza befagyott?
Mi az oka, hogy a rózsám elhagyott?
Ha ű engemet elhagyott egy hétre,
En meg űtet, én meg űtet, én elhagyom örökre.

(Bereti János, Ungvár)

101.

Jegenyefa tetejébe,
 Két holló ül feketébe;
 Gyászruhája engem illet,
 Mert már engem számkivetett,
 Az én kedves rózsabimbóm, galambom.

Nem jó erdő mellett lakni,
 Mert ott sok ölfát kell vágni,
 Jegenyefát, meg egyebet;
 Az csókol meg a ki szeret,
 Az én kedves rózsabimbóm, galambom.

Erdő, erdő, de magas vagy,
 Kedves rózsám, de messzi vagy;
 Ezt az erdőt levághatnám,
 Ha rózsámat megláthatnám,
 Az én kedves rózsabimbóm, galambom.

Nagyobb az ész az erőnél,
 A szerelem az eskünél;
 Ki az esküt emlegeti,
 Nem tud igazán szeretni,
 Az én kedves rózsabimbóm, galambom.

(Bereti János, Ungvár.)

102.

Èmícc rúzsám, engem itt hacc?
 Hère tyu, tyu, tyu.
 Bus szivemre bánatot hacc,
 Hère tyu, tyu, tyu.

Akkorát, mint e' sirhalom,
 Hogy ín azt ki nem mondhatom,
 Hère tyu, tyu, tyu.

(Csákvár.)

103.

Lehullott a csipkés mályva levele,
Utóljára voltam nálad az este;
Utóljára fogtam ajtód huzóját,
Kis angyalom, kívánok jó éjszakát.
(Lubi Gyula, Szatmár.)

104.

Kaszás csillag jár az égen,
Kaszál a rózsám a réten;
Ha ő kaszál, én meg gyűtök,
Ott is rajta könnyörülök.

Ezen a tenger éccakán,
Ragyog a csillag igazán;
De nékem bijába' ragyog,
A rózsámtul messze vagyok.

Buzát eszik a vadgalamb,
Szomorun szóll a nagy harang,
Szomorun szóll, a mint hallom,
Halva fekszik a galambom.

(Szatmár.)

105.

Esik eső szép csendesen,
Sir a rózsám keservesen;
Ne sirj, rózsám, ne keseregi,
Jó az Isten, tiéd leszek.

Te azt tudod, hogy én bánom,
Hogy tetőled el kell válnom;
Nekem rózsám, csak egy álom,
Van szeretőm akár három.

(Bereti János, Ungvár.)

106.

Kerek ez a zsemlye,
Nem fér a zsebembe;
Haragszik a rózsám,
Nem ül az ölömbe,
En sem az övébe.

Jó bor, jó egészség,
Szép asszony feleség.
Szép asszonnak, jónak,
A jó járó lónak,
Kár megöregedni.*)

Aláfoly a Tisza,
Engem ne várj vissza;
Ninesen annak kedve,
Kinek szeretője,
El vagyon temetve.

Jaj, de magas erdő,
Nincs nekem szeretőm.
Kerülöm az erdőt,
Talállok szeretőt,
Akár tizenkettőt.

(S.-Patak.)

107.

Azért hogy én szegény lettem,
Mást választottál helyettem;
Pedig nem úgy lesz a mindég:
Ború után derül az ég!

Fáj a szívem, majd meghasad,
Szeretnélek, de nem szabad,
Nem szabad, mert semmim sincsen,
Négyszázezer forint kincsem.

(Bereti János, Ungvár.)

---

*) Tréfásan utándanolják: Gongyát kell viselni.

108.

Hej csicsóka, csicsóka,
Fiszket rakott a csóka,
Kis angyalom kertyibe,
Rozmaring közepibe.

Hej, jegenye, jegenye,
Jegenyefa teteje;
Kis angyalom levele,
Későn gyűtt a kezembe.

Hej iharfa, iharfa,
Iharbimbó van rajta;
Iharbimbó lehullott,
A szeretőm elhagyott.

Ha elhagyott, haggyon is,
Megílek én magam is,
Lám, a piros ruzsa is,
Kinyillik az maga is.

(P. Forna.)

109.

Jaj istenem! mi lelt engem?
Az én hajdani jó kedvem
Eltűnt tőlem mint az álom,
Nyugtom seholsem találom.

Volt szeretőm, de már nincsen,
Mert elvette a jó isten.
Hisz annak meghalni könnyű,
Kiért nem foly semmi könnyű.

(Bereti János, Ungvár.)

110.

Recski Józsi, ne keseregj babádon,
Hisz a madár sem marad meg egy ágon;
Bár hűtelen az a kis lány, felejtsd őt,
Ád az isten nála még hűbb szeretőt.

(Pécsi L., Heves.)

111.

Kis kertembe egy ómafa, nem láccik,
Minden éjjê tizenkétcê virágzik ;
Terem rajta piros óma, savanyu,
Érted vagyok kis angyalom, szomorú.

Már én többé kocsislegén nem leszek,
Kalapomhoz darutollat nem teszek,
Mer a daru magossan jár, szépen szó',
Haragszik rám kis angyalom, mer nem szó'.

Szép a pávának a tolla, aranyos,
Nem vagyok ín a rúzsámmal szabados ;
Maj lessz még a páva tolla sáros is,
Leszek én még a rúzsámmal páros is.

(P. Forna.)

112.

Huzd rá cigány, azt az én bus nótámat,
Elszerették tőlem az én babámat ;
Ugy sirjon az a hegedű kezédbe,
Hogy bánatköny ragyogjon a szemembe'.

Ha meguntál, édes rózsám szeretni,
Hajts el engem, a vásárra eladni ;
Adjál oda, a legelső kérőnek,
Tudom, hogy egy hű szerető veszen meg.

Kertem alatt van egy válu, meg egy kut,
Abbul iszik három gacsi*), meg egy tyuk ;
Az a gacsi mindég csak azt rápogja,
En is vótam tijéd, rózsám, valaha.

(Székely Lajos, Ugocsa.)

113.

Szegény vagyok, szegénynek születtem,
Nyomoruság az egész életem ;
Szeretek és bódogtalan vagyok,
Mert én igen szegény legény vagyok.

*) Kácsa.

Ha énnékem százezerem volna,
A galambom mingyár enyém volna ;
De mivelhogy száz krajcárom sincsen,
Ajtómon is fábul a kilincsem.

Szeretem én a szőkét, a barnát,
Szomszédasszony kissebbik leányát ;
Héj, ha az a kis lány enyém lenne,
Nem kén nekem senki százezere.

(Ugocsa.)

114.

Kurtaszáru cipőt nem viselek én,
Soha bíreslegint nem szeretek én,
Mer megcsajja gyenge szívemet,
El is veszi minden kedvemet.

Apró diófának ződ a levele,
Ennek a kis lánnak mé nincs szeretője ?
Ha nincs neki, nem is köll neki,
Mer nem tudja gondját viselni.

Ennek a kis lánnak mi bántja szívét ?
Talán bizony bánja a szeretőjit ?
Ha bánja is, hiába bánja,
Mer' az többé nem jár utánna.

Ennek a kis lánnak szól a levele,
Mert elhatta, a ki vólt szeretője ;
Ha elhatta, ugy köllött neki,
Mert nem tutta gondját viselni.

(Bodaik.)

115.

Tudtad, tudtad, még se mondtad,
Hogy a kezed másnak adtad ;
En pedig rád váraкоztam,
Másat nem is választottam.

Ha tudtad, hogy nem szeretted,
Hálódba mért kerítettél?
Hagytál volna békét nekem,
Más is elvett volna engem

(Bereti János, Ungvár.)

116.

Ne feküdj a szénaboglya elejbe,
Köröskörű rózsafa van mellette;
Rózsafának lehullik a levele.

Fáj a szívem, búbánattâ van tele,
Azért van az búbánattal ugy tele,
Mert nincs a ki engem szívbû szeretne.

(P. Forna.)

117.

Jaj, de szépen harangoznak Tarjánba'
Elharvadt a legszebb legény babája.
Három galamb huzza azt a harangot,
Ugy temetik a negyedik galambot.

Jányok, jányok, nagy tarjani leányok,
Szeretõtök' soha el ne hagyjátok;
A férfi szív babájáért megröped,
De a leány megkönyez és elfeled.

Viszik is már a temető kertibe,
Könyvet sir az egész világ felette;
En is árva vagyok, babám elhagyott,
Engemet is hát ugy megsirassatok.

(Székely Gyula, Borsod.)

118.

Azt gondolod, hogy én bánom,
Hogy te tőled el kell válnom;
Hisz a nekem csak egy álom,
Bús szívem másnak alyánlom.

Verd meg isten azt a papot,
A ki minket össze adott;
Soha nem szerettük egymást,
Még is ránk adta az áldást.

(Székely E., Ugocsa.)

119.

Nem forog a debrecenyi szélmalom,
 Bus levelít most írja a galambom;
 Nem kê nekem se' levele, se' maga,
 Ne átkozzon engem az a vén annya.

Ne fekügg a szénabogja tövére,
 Körü' van az rózsafává ütetve;
 Terem rajta piros rózsa, nem nyílik,
 Debrecenyi csárdás jányok irégylik.

Ne fekügg a kazâ száma tövére,
 Körü' van az rozmaringgâ' ütetve,
 Kiszedem a rozmaringot tövestü',
 Mégsem vállok én el az édesemtü'.

Mi az oka, hogy a Tisza befagyott?
 Mi az oka, hogy a rózsám êhagyott?
 Szokása a Tiszának a' befagyás,
 A leánnak a szeretô êhagyás.

Ha én eztet tuttam vóna istentül,
 Hogy vállik ê' a te szived enyémtül,
 Attá' vóna száz forêntot pengôbe,
 Még sem szerettelek vóna előre.

(Székely Gyula, Szabolcs.)

120.

Elvennélek én, csak adnának,
 De hiába szólok anyádnak!
 Megtagadta tőlem kezedet,
 Nem tudom, az oka mi lehet?

Olyan zavorodott az elném!
Sirni tudnék, ha nem szégyelném;
Miért is nem lettem én felhő,
Ugy nem lenne bûm szégyenítő.

(Székely Antal, Debrecen.)

121.

Ó istenem, mi bántja lelkemet?
Saját, saját szívem ver engemet.
Ne verj nagyon, kedves szívem,
Ütésedtől fáj a lelkem, fáj a lelkem.
Kedves szívem!

(Bereti János, Ungvár.)

122.

Nincsen annak semmi gondja,
Kinek közel a galambja;
Lám az enyém messze vagyon,
Azér fáj a szívem nagyon.

(Koller J., Páhok, Szálamegye.)

123.

Nyári virág hófuvalom alatt nem zöldül,
Az én rózsám, a hűtelen, más karjára dül.
Nem szedsz már több nefelegtset,
Eltem arany tavaszán,
Szívem bármely nagyon szán.

Asszu virág, a kopáron té egyedül lengsz,
Szegény szívem, a hűtelen után mért esengsz?
Majd nyilik még egy rózsaszál,
De nem az ő karjain,
Sirom kopár hantjain.

Majd egy napnak bus éjjele én hozzám vezet,
De már akkor nem nyujthatok én neked kezét.
Mert sötét sir fedi testem,
Könyved oda nem juthat,
Néked vissza nem adhat.

Sárga színű liliomok arci képemnek,
Ne fessetek halavány szint az én képemnek.
Hagyjátok meg az életnek,
Minden örömvirágít,
Hadd virítsak én is itt.

(Gergely Károly, Ugocsa.)

124.

Jeges a sudárfa,*)
Nehéz vizet merni;
Nehéz a rúzsámhol
Nekem egyet szóni.

Csólkulni akarom,
Húnak az könyeim;
Ölelni akarom,
Fájnak az karjaim.

(P. Forna.)

125.

Hejj csicsóka, csicsóka!
Fészket rakott a csóka
Kedves rózsám kertyébe,
Dijófa tetejébe.

Hejj kikirics, kikirics!
Nekem bizony ne virices,
Viritok én magamnak,
Virices te is magadnak.

Szép a fekete bárány,
A fekete szemű lány;
A legény is, ki barna,
Kinek göndör a haja.

Három alma, meg egy fél,
Kérettelek nem jöttél;
Ha nem jöttél, ott vesztél,
Jányok annyává lettél.

(Bereti János, Ungvár.)

126.

Buzát eszik a vadgalamb,
Szomorun szól a nagy harang;
Szomorun szól, a mint hallom,
Halva fekszik a galambom.

---

*) Kutostor.

Bár csak addig ki ne vinnék,
Mig én innen oda érnék;
Kóporsójára borulnék,
Jaj, de keservesen sirnék.

Jaj, be sötét ez éjszaka,
De sok csillag ragyog rajta;
A hol az a csillag ragyog,
En is oda való vagyok.

(Székely Antal, Debrecen.)

127.

Fejírvári czédulaház teteje,
Bus gilice físzket rakott fölötte,
Bus gilice csak aztot kiabállya,
Kedves ruzsám, itt hallak nem sokára.

(P. Forna.)

128.

Ez a Csákvár szíp helen van,
Kettős toron közepin van;
Az alatt van dufla csipke,
Azon sir az bus gilice.

Ne sir, ne sir, bus gilice,
Hogy tenéked párod nincsen.
Nem köll nékem senki párja,
Ha jaz enyim el van zárva.

(P. Forna.)

Jegyzetek.

A következő jegyzetekben, a hivatkozott gyűjteményeket, rövidség kedvéért, csak az illető gyűjtő vagy szerkesztő nevéen említem; ugyanis: Kecskeméthy Csapó Dániel (dalfűzérke válogatott népszerű dalokból fűzve. 4 fűzér. Pest, 1843—45.), Erdélyi János (népdalok és mondák. 3 kötet, Pest, 1846—48.) Mátray Gábor (magyar népdalok egyetemes gyűjteménye [dallamokkal] 3 fűzet. Budapest, 1852—58.) Erdélyi János *vál.* (ogátott magyar népdalok. Pest, 1857.) Kríza János (vadrózsák. I. kötet. Kolozsvár, 1863.) Pap Gyula (Palóc népköltemények. Sárospatak, 1865.) Színi Károly (a magyar nép dalai és dallamai. 2. kiadás. Pest, 1872.) Kunsági (Sárreti dalkönyvecske. Pest, 1870.) Arany László és Gyulai Pál (magyar népköltési gyűjtemény. I. kötet. Pest, 1872.) Török Károly (magyar népköltési gyűjtemény. II. kötet, Pest, 1872.) Bartalus István (magyar népdalok, dallamokkal. 2 kötet. Budapest, 1873—75.)

I. Boldog szerelem.

1. 1. versszak változatai: Erdélyi II. 79. l., III. 17. l., Csapó II. 22. l. és alább a 100. számú dal. Szelestey László „Kemenesi czimbalom“ című népies költeményei (Pest, 1853) közt van egy (Virágosan szép az erdő“ kezdetű, melynek 2., és 3., 4. versszaka összevonásából látszik a mi dalunk származni, de ha vesszük, hogy a 2. versszaknak egy (100. sz. dalunkkal majdnem teljesen összevágó) változatát már 1844-ben adta ki Csapó (dalfűzérke II. 22. l.) úgy talán elébb tehetjük fel, hogy Szelestey a néptől kölcsönzött, mint viszont. Összehasonlítás kedvéért egyébiránt ide igtatjuk Szelestey dalának teljes szövegét:

Virágosan szép az erdő
Legény mellé illik a nő —
Hejje huja, lakodalom,
Magam is megházasodom!

Vizen uszik csak a hajó...
 A lány menyecskének való,
 Szerelem az evezője,
 Fejkötő a kikötője.

Torony nélkül mi a város?
 Mit ér a nő, ha nem páros?
 Rózsalevél, rózsalevél,
 Mit egyedül sodor a szél.

Szomjas a part, ha nincs árja,
 Mit ér a szív, ha nincs párja?
 Hejje huja, lakodalom,
 Magam is megházasodom.

2. 2. v. Erdélyi II. 11., Erdélyi vál. 33.; 3. v. Petőfi „Nem ver meg engem“ kezdetű költeményének 2. szaka, némi változtatással az 1. és 2. sorban.
3. 1. és 2. v. Színi 57.; 1. v. Erdélyi I. 53., II. 205., Csapó II. 77., Gyulai 269.; 2. v. Erdélyi II. 20., III. 39, 56., Csapó I. 61, Mátray I. 57.; 3. v. Erdélyi III. 33., Csapó IV. 33., és alább 52. sz.; 4. v. Erdélyi I. 425., Pap 33.
4. 2. v. Erdélyi II. 177., Kríza 229., Török 42.
5. 3. v. Erdélyi I. 98., II. 12., 167., Pap 66., Török 141., 146., Bartalus I. 52., 107., és alább II. 59. szám. Az 1. és 2. v. nem népi eredetű.
6. E dal Czuczor „Kecskeméti legény“ című költeményének 1. és 5. versszakából készült, lényeges eltérésekkel. Erdélyi (II. 234. és vál. 142.) egész terjedelemben közli, mint népdalt. Török (140.) az eredetitől még eltérőbb változatát közli, a jelennél. Az eredeti szöveg így hangzik:

Az alföldnek sik mezején,
 Ott terem a magyar legény,
 Barna leány fonta, varrta
 Gyoles ing, gatyá lobog rajta.

Tisza mentén, Tisza partján,
 Ott terem a magyar leány.
 Darázs-karcsu a dereka,
 Csókra csaló az ajaka.

7. 1. v. Erdélyi II. 75.; 3. v. Erdélyi II. 165., III. 31., Bartalus II. 96., Színi 129., Török 108., Csapó IV. 61.; az utolsó 2 sor: Erdélyi I. 110., 169.

8. 1. és 2. v. Erdélyi II. 45.; 1. v. Erdélyi II. 46., Színi 83.; refrainje: Török 135.
9. 1. és 2. v. Erdélyi II. 103., Török 103., Kríza 210., Pap 9.; 1. v. Erdélyi II. 108. és vál. 61., Gyulai 260.; 3. és 4. v. Kríza 16.
10. 1., 2., 5. és 6. v. l. alább 70. sz.; 1. és 2. v. Bartalus II. 94.; 2. v. Erdélyi I. 5., 6.; 5. és 6. v. Török 127., Pap 69. Bartalus II. 95.
11. 1. és 2. v. Erdélyi II. 85., III. 9., Gyulai 269.
12. 2., 3. és 4. v. Török 138.; 2. és 3. v. Csapó I. 55.; 2. v. Erdélyi I. 102., Színi 105.; 3. v. Erdélyi II. 171. és vál. 55.
16. vált. Gyulai 329., Színi 156., Kríza 203., Pap 35., Csapó III. 72. Tárgyban megegyez Fáy András „Hová“ kezdetű dalával, sőt középső két sora kevés változtatással ott is megvan.
17. 2. v. Erdélyi I. 93., II. 174., 332. és vál. 73., Kríza 146., Színi 56., Csapó III. 34., Bartalus II. 106.
18. 1. v. Erdélyi II. 14., 67., 81., III. 46., és alább I. 49. sz. II. 34., 46. sz.; 2. v. Erdélyi II. 91.
19. 1. v. Kríza 28.; 3. és 4. sora Czuczornál is (versei II. 8.) 2. v. Kríza 201., Bartalus II. 44., Kunsági 36.
20. 1. v. Erdélyi II. 145., III. 125., 133., Csapó III. 10.; 2. v. utolsó 2 sora: Erdélyi I. 96.; 3. v. Kríza 139., Erdélyi II. 193. és vál. 50., Színi 115., Kunsági 42.
21. 1. és 2. v. Erdélyi II. 5.; 1. v. Csapó III. 72., első 2 sora már XVII. századbeli vitézi énekekben is előfordul (Thaly II. 223, 357.)
23. 4. v. Csapó I. 28., első 2 sora Czuczornál is (versei II. 39.)
25. vált. Csapó IV. 10.
26. Nem népi eredetű.
27. Néhány sora: Erdélyi I. 53., II. 29., és vál. 19., és alább 120. szám.
28. 1. v. Erdélyi I. 48., II. 38., III. 56., és vál. 39., Mátray I. 57., Kríza 156.
29. Néhány sora: Erdélyi III. 44., és alább II. 6., 55. szám.
30. 1. és 2. v. Kunsági 24.
31. 1. és 2. v. Mátray II. 101., Gyulai 275., Török 151., és alább 108., II. 89. sz.; 1. v. Erdélyi II. 45., III. 24., 52. és vál. 45., Pap 57., 65.
33. 1. v. Mátray I. 31., Csapó I. 54., és alább 44. szám.

34. 1. v. Gyulai 273., Pap 24., refrainje: Erdélyi II. 107., III. 39., Kríza 24.
36. 1. v. Erdélyi II. 26., III. 30., Kríza 142., és alább 101. sz.; 2. v. Erdélyi II. 36., III. 56., Csapó I. 33.
37. 1. v. igen eltérő vált.: Erdélyi I. 54., Mátray I. 13., Bartalus II. 50.
39. 2 sora: Erdélyi I. 101., 453., II. 89., 155., Mátray II. 109.
40. 1., 2. és 3. v. Mátray I. 51.; 1. és 2. v. Török 116.; 1. v. Gyulai 275., Színi 167.
41. 2 első sora Tompánál is; refrainje: Török 130., Kunsági 5., 23.
42. 1. és 2. v. Török 83., 84.; 1. v. Erdélyi II. 161.; 2. v. Erdélyi vál. 64.
44. 1. v. Erdélyi III. 8., 174., Kríza 216., Gyulai 243., 3–6. sora: Erdélyi II. 144.; 2. v. Csapó I. 54., Mátray I. 31. és fent 33. szám.
47. 1. és 6. v. Erdélyi II. 195., 1. v. Erdélyi III. 128.; 3. v. Török 125., Kunsági 31.; 5. v. Kríza 161. Csapó IV. 37., Erdélyi I. 73., III. 49.; 6. v. Erdélyi I. 41., és vál. 16., Török 95., Bartalus II. 30. és alább II. 106. sz.
48. vált.: Kríza 205., Török 202., Pap 21., Csapó IV. 33., Erdélyi II. 198., 334. és alább II. 42., 111. sz.
49. 1. és 2. v. Erdélyi II. 14., 67., 81., III. 46. és fent 18. sz., alább II. 34., 46. sz.
50. 1. és 2. v. Erdélyi I. 17. és vál. 17., Színi 127., Mátray I. 13.
52. 1. v. Csapó IV. 33. és fent 3. sz.; 3. v. Csapó III. 72., IV. 33., Erdélyi III. 146.; 4. v. Gyulai 263., 289.
56. 1–4 v. Kríza 233., lényeges változtatással, noha több sora (más sorrendben) egészen megegyezik.
57. 1. és 2. v. Erdélyi II. 152., III. 18., Török 84.
58. 1. v. Erdélyi II. 13., 27., Gyulai 261., Pap 40., Török 121., 153., Csapó IV. 82., Mátray II. 139.
61. 1. és 3. v. alább II. 24. sz. Az egész dal nem népi eredetűnek látszik.
62. 2. v. Erdélyi I. 81., Bartalus II. 49., Kunsági 20., Kríza 169.
65. 2. v. Erdélyi III. 17., Színi 166., alább II. 101. szm.; 3. v. Erdélyi III. 103., és vál. 116., Csapó I. 40.
67. 2. v. Török 205. Az 1. v. félnépi eredetre mutat.
70. 1–4. v. l. fent 10. sz.; 1. v. Bartalus II. 94.; 2. v. Erdélyi I. 5., 6.; 3. és 4. v. Török 127., Pap 69., Bartalus II. 95.

71. Erdélyi III. 6.
72. Utólagosan veszem észre, hogy nem magyar népdal, hanem szerb népdal fordítása, mely valamely dalárda útján terjedhetett el a dunántúli nép között. A sikerült, népies fordítást Allaga Géza eszközölte; az itt közölt csak fele, l. Wajdits József: Rajta fiuk vigadjunk. 5. kiad. (N.-Kanisza 1873.) 615. l.
73. 2—4. v. Erdélyi I. 449., Színi 107.; 2. és 3. v. Csapó IV. 42.
74. Erdélyi III. 188., Török 126.
76. 1. v. alább II. 105. sz.; 3. és 4. v. Erdélyi III. 69.; 4. v. Kríza 220.
77. Pap 35., Gyulai 250., Török 52.
79. Erdélyi I. 22 (kettő), III. 53. és vál. 9., 10., Gyulai 198., 199.
82. Erdélyi II. 109., 159.
84. A „Pepi csárdás“ nótájára készült vers, nem népi.
85. Hosszabb változatai: Erdélyi I. 83., és vál. 38., Gyulai 272., Színi 65., Bartalus I. 100.
89. Nem népi eredetű.
91. 1. v. Erdélyi II. 25., 2. v. Kríza 161.
93. Gyulai 257., alább II. 122. sz.
94. 1. v. Kríza 172.; 2. v. Erdélyi II. 77.
95. 1. v. Bartalus I. 117.; 2. v. Kríza 239., Gyulai 215., Török 150., Bartalus I. 84. és alább 101. sz.
98. 1. v. Török 116., és alább II. 122. sz.
100. l. fentebb 1. sz.
101. 1. v. Kríza 239., Gyulai 215., Török 150., Bartalus I. 84. és fentebb 95. sz.; 3. v. Erdélyi II. 26., III. 30., Kríza 142. és fent 36. sz.; 4. v. Erdélyi II. 135., III. 57, 186., Bartalus I. 24. és alább II. 125. sz.; 5. v. Csapó IV. 60., és alább 111. sz.
107. 1. v. Bartalus I. 42., II. 49.
108. 1. 2. v. Mátray II. 101., Gyulai 275., Török 151., fent 31. sz. és alább II. 89. sz.; 1. v. Erdélyi II. 45., III. 52. és vál. 45., Pap 57., 65.
109. Erdélyi II. 205., Csapó I. 41., Török 81., Mátray II. 21.
111. 2 sora: Csapó IV. 60. és fent 101. sz.
112. Változatai: Gyulai 136., Erdélyi vál. 41., Bartalus I. 22. Tárgyban megegyező: Erdélyi III. 2., Bartalus I. 21.
116. 1. 2. v. Bartalus I. 24.; 2. v. Erdélyi III. 39.
118. 2. v. Mátray II. 99., Erdélyi II. 154.

120. 2 sora : Erdélyi I. 58. és vál. 19.

122. Erdélyi III. 46., Csapó IV. 4., Bartalus II. 30.

123. 1. v. Gyulai 263., Mátray I. 9., Kunsági 13.

124—26. Nem népiek. Az elsőnek 3., a másodiknak 1. és 2., és a harmadiknak 1. és 2. versszakát l. Gyulainál 272. l.; e versek azonban Szelesteytől valók, kinek költeményét teljesen ideigatjuk :

Ez az én szeretőm,
Ez a pici barna ;
A Bakonyba' termett
Pici piros alma.

Pici piros alma
Terem minden sorban,
De barna kis leány
Nem minden bokorban.

Ez az én szeretőm,
Ez a pici szöke,
A Bakonyba' termett
Pici piros körte.

Pici piros körte
Terem minden kertben,
De szöke kis leány
Nem minden berekben.

Piros alma fáról
Hajnal szakasztotta,
Szivárvány csigában
Aranyugár hozta.

Ezüst felhők között
Tündér levegőben
Látott napvilágot,
Legeslegelsőben.

Ékes verőfényből
Lett a pillantása,
Rózsaleheletből
Szíve sóhajtása.

Mesés csillagokból
Álmai játéka,
Sötét bánatomból
Örökös árnyéka.

Az ötvenes évek végén, és a hatvanas években e dal első négy versszakát országszerte danolták, és így válhattak a nép tulajdonává. Érdekes látni, hogy az efféle elsajátításoknál hogy jár el a nép: mennyit változtat, javítgat, — de ront is; mert hogy a 126. számú változat 2. sorában előforduló „alattomba” termő alma (a mi magában véve is képtelenség, mivel az alma igen nyilvánosan szokott teremni) nem egyéb félreértésből eredt rontásnál: az az eredetivel való összehasonlításnál szembeszökő. Pedig éppen azt róttta volt meg „Ungarische Volksdichtungen” c. népdalfordításaim egyik bírálója, hogy ott az alma nem alattomban, hanem Balaton partján termettnek van fordítva. Emlékezet után fordított szövegem helyes voltának bizonyításával felelek ezennel.

II. Boldogtalan szerelem.

1. 1. és 2. v. Erdélyi I. 427., II. 143. és vál. 10., 23., Kríza 22., 68., Csapó I. 16.; 4. v. Kunsági 48.
2. 2. v. Erdélyi I. 26., 30. és vál. 11., Kríza 49.; 3. v. Erdélyi I. 13., III. 36. és vál. 3., Kríza 19., 527., Pap 36., Színi 175., Thaly (Vitézi énekek) II. 395., Bartalus I. 11.; 2. és 4. v. Csapó I. 62; 4. és 5. v. Csapó III. 35., Erdélyi I. 29. és vál. 10.
3. 3. v. Erdélyi III. 59., Gyulai 192., 269., Török 32.; 5. v. Erdélyi I. 227., 228., Csapó II. 65.; 6. v. Erdélyi II. 139., Török 111.; 6. és 7. v. Erdélyi II. 139. és vál. 56., Kríza 19
4. 1. és 2. v. Gyulai 245.; 1. v. Erdélyi II. 114. és vál. 57., Kríza 207., Gyulai 244., Mátray I. 23., Csapó I. 59., Színi 166. és alább 101. sz.; a 3—6. v. nem népi eredetűnek látszik.
5. 1. v. Török 71., Erdélyi I. 90.
6. 1. v. Erdélyi I. 25., Török 98., Kunsági 8., és alább 19., 56. sz.; 2. v. Bartalus I. 13., fent 29. sz., alább 55. sz.
7. 1—3. v. alább 16. sz.; 1. és 2. Erdélyi III. 51., Török 96.; 1. és 3. v. Kríza 75., 198.
9. 1—3. v. Erdélyi III. 67. és vál. 65.; 1. v. Erdélyi I. 448., Kríza 152., Pap 21.; 2. és 3. v. Erdélyi I. 50., 51., II. 131., Gyulai 207., Bartalus II. 11.; 4. v. Török 129.; 5. v. Erdélyi vál. 194.; 5. és 6. v. Erdélyi I. 12. és vál. 3., Kríza 18., Színi 175.; 6. v. Erdélyi III. 36., Kríza 527., Pap 36., Bartalus II. 69., némely sora Erdélyi I. 381., 387. és Thalynál (Vitézi énekek) II. 395.; 7. és 8. v. Erdélyi II. 170.
10. 1. és 2. v. Török 133., Bartalus II. 85.; 2. v. Erdélyi I. 56., II. 86. és vál. 24., alább 33. sz.
12. Erdélyi II. 33. és vál. 50., Mátray II. 99., Kríza 244. Gyulai 284., 294., Török 115., 182. és alább 124. sz.
13. Nem tisztán népi eredetű.
14. 2. v. Erdélyi III. 188.
15. 1.—3. v. valószínűleg műköltőtől valók; 4. v. Erdélyi I. 450., 453., és vál. 64., Színi 195.
16. 2., 3., 5. és 6. v. Török 96.; 2. v. Erdélyi vál. 170., Kríza 75., 198., Színi 83.; 3. v. Kunsági 39.; 3. és 5. v. Erdélyi III. 51.; 5. és 6. v. fent II. 7. sz.; 6. v. Erdélyi I. 355., vál. 169.; Kríza 75., 198.

17. 1. v. Erdélyi II. 209. és vál. 63., Kríza 152., 216., Bartalus I. 50. és alább 60. sz.; 2. v. Kríza 36.
18. 1.—5. v. Csapó I. 7.; 1., 3., 4. és 5. v. Erdélyi II. 207.; 1., 3. és 5. v. Színi 112.; 1. és 3. v. Erdélyi vál. 5.; 1. v. első két sora Thalynál is (Vitézi énekek) II. 88.
19. 2. v. Erdélyi I. 25., Török 98., Kunsági 8., fent II. 6. sz., és alább 56. sz.
20. 21. Nem tiszta népdalok.
22. vált. alább 94. sz.
24. 1. és 2. v. fent I. 61. sz. Félnépi eredetre mutat.
25. 2. v. Erdélyi III. 14., Kríza 141., és alább 99. sz.
27. 1. v. Színi 91.
28. Hangja a műköltészetre utal.
29. 1., 2., 3. és 6. v. Erdélyi II. 111., Bartalus I. 64.; 1.—3. v. Erdélyi I. 39. és vál. 36., Csapó I. 43., Színi 188., Kríza 253. „Ismeretlen szerzők“ rovatában, ott 8 versből áll; 2. v. Erdélyi II. 63., 326., III. 33., Színi 84.; 4. v. Erdélyi II. 86., Pap 46., Török 122.; 4. és 5. v. Kunsági 9.; 5. v. Erdélyi I. 92., 93., 94., III. 7.
30. 1. v. Erdélyi II. 193., III. 11. és vál. 43., Kunsági 40. és alább 81. sz.
31. 1.—3. v. Erdélyi II. 49., Csapó II. 26., Kríza 230.; 1. és 2. v. Erdélyi II. 204., Csapó IV. 48.
32. Kríza 206., 230., Török 69., Bartalus II. 80.
33. 2. v. Erdélyi I. 56., II. 86., és vál. 24., Török 133. és fent II. 10. sz.
34. 1. v. Erdélyi II. 14., 67., 81., III. 46., fent I. 49. és alább 46.
36. 1. és 2. v. Bartalus I. 47.
37. 2. v. Török 102., 125.; 3. v. Kríza 185.
38. 2. v. Erdélyi II. 127. és vál. 24., Gyulai 305., Bartalus II. 79., 99.
39. 1. és 2. v. Erdélyi III. 4., és vál. 68.; 1. v. Erdélyi II. 122., Kríza 200., Színi 126., 159.; 2. v. Erdélyi II. 67., 121., Színi 29.
40. Műköltőre mutat.
41. 1—3. v. Mátray II. 83., Bartalus II. 39.
42. 1. v. Erdélyi II. 198., 334., Kríza 205., Pap 21., Csapó IV. 33., Török 202., fent I. 48. sz. és alább II. 111. sz.; 2. v. alább II. 112. sz.
43. Török 40., Kríza 237.
44. Török 74., Színi 59., Erdélyi I. 446., és vál. 67.

45. A 3. v. utolsó 2 sora alább II. 54. sz.
46. Erdélyi II. 14., 67., 81., III. 46., fent I. 18., 49., és II. 34. sz.
47. Az 1. v. Lévay Józsefnek ugyanoly kezdetű költeményéből való. (Költ. I. köt. 96. l. Pest, 1852)
54. 1., 3. és 4. v. alább 68., 119. sz.; az 1. v. utóbbi 2 sora fent II. 45.; 4. v. Bartalus I. 76., Gyulai 272., 586. és alább 100. sz.
55. 1. v. Bartalus I. 13., fent I. 29., II. 6. sz.
56. 3. v. Erdélyi I. 25., Török 98., Kunsági 8., fent II. 6., 19. sz. Az 1—3. v. alig lehet népi.
57. 1. v. Erdélyi III. 41., Mátray I. 61., Gyulai 248., Török 96. A 2—4. v. műköltőre mutat.
58. 1—3. v. Erdélyi II. 65., 132.; 2. és 3. v. Kunsági 9.
59. 1. v. Erdélyi I. 98., Pap 66., Török 141., 146., Bartalus I. 52., 107. és fent I. 5. sz. Tárgyi változata: Erdélyi II. 12.
60. Erdélyi II. 198., Török 132.
61. Nem tisztán népi eredetű.
65. vált. alább 99. sz.
67. 1. és 2. Erdélyi II. 94., 95., vál. 44., Kríza 216.; 1. v. Török 143., Bartalus II. 68., 69., Erdélyi II. 95.
68. 1. és 2. fent II. 54. és alább 119. sz.; 2. v. első két sora: Gyulai 272., 586., Bartalus I. 76., és alább II. 100. sz.
70. 1. v. Csapó IV. 12., Török 102., Erdélyi II. 205.; 2. v. Erdélyi II. 168., Kríza 27., Kunsági 47.; 2. és 3. v. Csapó I. 51.; 3. v. Erdélyi II. 126., 168., III. 12., 63. vál. 75., Színi 140.
73. 2. v. Erdélyi II. 32., 235., Színi 192., Bartalus I. 14. Az utolsó 2 sor Lévay József „Szár az ágon“ kezdetű dalának 2. versszak 3. és 4. sorával megegyezik. (Költ. I. köt. 96. l. Pest, 1852.)
74. Határozottan a műköltészetre utal.
75. 1. és 2. v. Bartalus II. 99., 3. v. Erdélyi I. 38. — Sajtóhiba a 2. sorban *Erre = Este*.
78. 1. v. Erdélyi II. 114., III. 176., Bartalus II. 30. A 3. v. eddig ismeretlen parodiája egy igen ismert kedves dalunknak (Erdélyinél I. 87., II. 11. és Mátray I. 107., Csapó III. 48.), a mely így hangzik:

Boldog az a pillantás,
Melyben megláttuk egymást,
Boldog az az óra is,
Melyben rád gondolok is.

79. Az első 3 sor összevág Tompa hasonló kezdetű daláéval; 3. v. Kríza 16., Török 76. — Sajtóhibák: 1. sor. Virágot = Virágos; a 3. v. 1. 2. sora így:

A mēre te sítász
Legyen földindulás.

80. Török 102.
81. 1. v. Erdélyi II. 193., III. 11., vál. 43., Kunsági 40., és fent II. 30.; 4. v. Erdélyi II. 33. és vál. 50., Mátray II. 99., Kríza 244., Gyulai 284., 294., Török 115., 182. és fent II. 12., alább 124. sz.
83. 4. v. Kríza 184.
85. 1. és 2. v. Erdélyi I. 100., vál. 26., Csapó III. 32., Színi 54. Ha az eleje népdal is (a mit a háromféle változat bizonyítani látszik), de a végén erősen meglátszik a műköltészet befolyása.
88. 1. és 2. v. Erdélyi I. 387.; 1. v. Erdélyi I. 46., Kríza 152., Kunsági 37.
89. 1.—3. v. Gyulai 275.; 1. és 2. v. Erdélyi III. 52., Mátray II. 101., Török 151., és fent I. 31., 108. sz.; 1. v. Erdélyi III. 24., vál. 45.
90. 1. v. Erdélyi I. 103., az alábbi 128. sz. dal kiegészítője.
92. A kezdete hasonlít Erdélyi I. 2. sz. daláéhoz, és hangja is ugyanaz az ódon, félnépi hang, mely amaszt jellemzi. 2. 3. és 7. v. Lévaytól (költ. I. köt. 102. l. Pest, 1852.)
93. Török 126.
94. 1. v. Kríza 148., Török 72., Csapó III. 24., Bartalus II. 80., 107.; 2. v. Kunsági 14.; 3. v. fent II. 22. sz.; 5. v. Kunsági 18., Török 94., Bartalus II. 83., 84.
96. Ezen félnépi eredetű dal nagy elterjedéséről tanuskodnak eddigelé ismert számos változatai (1., 2., 5. és 6. v. Erdélyi II. 176., Bartalus I. 31., Wajdits: Rajta fiuk 331., és alább 123. sz.; 1. 2. és 6. v. Csapó III. 29.; 1. v. Színi 197.); ezek közt a miénk legteljesebb, a mennyiben a 3. és 4. v. eddig még nem volt közölve.
99. 2. v. fent II. 65.; 3. v. Erdélyi III. 14., Kríza 141.; és fent II. 25. sz.
100. Gyulai 272., 586., Bartalus I. 76. és jelen füzet II. 54., 68., 119. sz.
101. 1. v. Erdélyi II. 127., vál. 24., Mátray I. 53., Gyulai 244.; 1—3. v. Színi 166.; 1. és 3. v. Mátray I. 23.; 2. v. Erdélyi III. 17., fent I. 65. sz.; 3. v. Erdélyi II. 114.

- vál. 57., Gyulai 244., 245., Kriza 207., Mátray I. 23., Csapó I. 59. és fent II. 4.
102. Vált.: Erdélyi I. 58., 68., vál. 19., Pap 58.
104. 1. v. Török 153., Kriza 155.; 2. és 3. v. Bartalus I. 80.; 3. v. Erdélyi III. 27., Kriza 11., 207., Kunsági 12. és alább 126. sz.
105. 1. v. fent I. 76. sz.; 2. v. Erdélyi II. 38., 55., III. 9., Gyulai 252., Kunsági 3. és alább 118. sz.
106. 1. és 2. v. Kunsági 17.; 1. v. Gyulai 271.; 3. v. Erdélyi I. 41. és fent I. 47.
107. 1. v. Erdélyi I. 79., vál. 21., Mátray I. 33., Színi 64. 2. v. Csapó IV. 46., Színi 51.
108. 1. v. Török 142., és alább 125. sz.
109. 1. v. Erdélyi II. 126.
111. 1. v. Erdélyi II. 198., 334., Pap 21., Kriza 205., Török 202., Csapó IV. 33. és fent I. 48., II. 42. sz.; 2. v. Török 148., Erdélyi II. 127., vál. 23., Színi 127., Kriza 201.
112. 1. v. fent II. 42.; 2. v. Kunsági 14.
113. 1. és 2. v. Gyulai 256., Bartalus II. 25.; 2. v. Kunsági 41.
115. 1. v. Erdélyi II. 9., Kunsági 3.; 2. v. Erdélyi I. 79., vál. 21., Mátray I. 33., Színi 64.
116. Első két sora alább 119. sz.
117. 1. és 2. v. Thaly Kálmántól való.
118. 1. v. Erdélyi II. 38., 55., III. 9., Kunsági 3., Gyulai 252. és fent II. 105. sz.; 2. v. Erdélyi II. 97., vál. 57., 58.
119. 1., 4. és 5. v. fent II. 54., 68. sz.; 2. v. fent 116. sz.; 4. v. Gyulai 272., 586., Bartalus I. 76., fent II. 100. sz.
120. Petőfitől való, egy versszak elhagyásával és lényeges változtatással a 2. versszakban.
122. Török 116., fent I. 98. sz.
123. 1—4. v. Erdélyi II. 176., Bartalus I. 31. és fent II. 96.; 1., 2. és 4. Csapó III. 29.; 1. v. Színi 197.
124. 1. és 2. Mátray II. 99.; 2. v. Erdélyi II. 33., vál. 50., Gyulai 284., 294., Török 115., 182., Kriza 244. és fent II. 12.
125. 1. v. Török 142., fent II. 108.; 3. v. Erdélyi III. 186., fent I. 101.; 4. v. Csapó III. 7., Színi 146., Gyulai 249.
126. 1. v. Kriza 11., 207., Kunsági 12., fent II. 104.; 1. és 2. v. Erdélyi III. 27.; 1. és 3. v. Bartalus I. 80.; 2. v. Csapó I. 61.
128. 1. és 2. v. Gyulai 213., Török 58.; 2. v. Erdélyi I. 434. (csángó.). A fentebbi II. 90. sz. dal kiegészítője.

TARTALOM.

	Lap		Lap
Előszó	III	Busan sűvölt az őszi szél	56
A csákvári magas hegyen	39	Buzát eszik a vadgalamb	100
A csákvári réztoronyba	65	Cifra szűröm szegre van akasztva	33
A főszőgre járok én	36	Cukor, kávé, mandula	13
A ki but nem akar látni	57	Csak azt nem adom sokér	20
A pataki sűrű berek	23	Cserebogár, sárga cserebogár	58
A sümegi toronyban hármás harang szől	40	Cseresnyefa levelestül, ágastul	32
A tatai kertek alatt	26	Csipkés a szálló levele	19
A toronyban magasan gyász harang szől	83	Csókja olyan, mint a méz	34
A zámolyi faluvéken	22	Drága teremtésem, angyali lélek	15
A zöld balom feketére van festve	60	Elattam már mindenemet	21
Ajtóm előtt egy ólmafa, nem láccik	24	Elmehetsz drága madár	63
Almáriom kis kulcsa	17	Elment az én rózsám	53
Âra alá aratják a zabot	30	Elszárad az a fa	46
Âra gyere, a mēre én	34	Elvennélek én, csak adnának	97
Arra kérem teremtőmet	18	Émicc rúzsám, engem itt hacc	90
Az a kis ján nem akar má sze-retni	55	Erdő, erdő, be szép kerek erdő	18.41.84
Az alföldnek sík mezején	9	Erdő, erdő, de magas vagy	51
Az egres teteje le van nyesve	20	Eresz alá fészkel a fecske	22
Az ég milyen szépen ragyog	74	Esik eső szép csendesen	32. 91
Az én rózsám engem nem szeret	53	Este keztem pej paripám nyergéni	37
Az én rózsám nyalka leány	12	Este későn, ha felnézek az égre	59
Az én szemem tűzes fénye	12	Este van már, besötétül a puszta	24
Az én tikom kendermagos	79	Eszem attá, kis barnája	14
Az ungvári zugi malom	14	Eszterházi sok szekere	30
Azér hogy a galambom elhagyott	61	Ez a Csákvár de szíp helség	85
Azér hogy én szegény vagyok	25	Ez a Csákvár szíp helyen van	100
Azért hogy én szegény lettem	92	Ez a falu be vagyon kerítve	13
Azt gondolod, hogy én bánom	96	Ez a falu nagyon be van kerítve	24
Azt gondolod, kedves rózsám, meg-csáltál	52	Ez a kis lány nem hiába való	21
Átal mentem a hidon	27	Ez a malom annyit nem fordul	35
Átal mentem a Tiszán	21	Ez az én szeretőm, ez a pici barna	46 47
Balatonon jár a hajó	7	Ez az én szeretőm, ez az én kedvesem	38
Barna kis lány sitá ja zöd erdőbe	18	Ezernyócszázhetvennégybe hajnoá-ba	89
Bánom is én, kár is a	29	Édes hazám szülött fia vagyok én	26
Be van Tavadar kerítve, tövissel	64	En istenem, de vig voltam azelőtt	60
Befogom az hat ökröm járomba	28	En mőlnár voltam	26
Beteg az én galambom, ágyba fek-szik	41	Fakó lovam fel van kantározva	20
		Fejérvári vármegyeház	64
		Fejirvári cédulabáz teteje	100
		Fejirváron híres gyerek vagyok én	32

Lap	Lap
Fekete pántlikám fujdogálja a szél 81	Két ut van előtttem 10
Fekete városba fejr toron láccik 58	Ki-kijárok a mezőre, aratnak 16
Felfogadtam tennap előtt 77	Ki van itt, ki van itt 44
Félek én már minden jánytól 55	Kibimbózott a diófa teteje 89
Forna puszta be vagyon kerítve 69	Kicsi tinó, nagy a járom 37
Főmentem a hegyre 84	Kihajtottam Virág ökröm az ritre 66
Gödényházán van egy kis ház 52	Kijátam az ucca kapujába 43
Gyenge szellő fujdogál a haraszton 59	Kik az kökin, zód a petrezselem 86
Gyere kedves kis angyalom 30	Kik ibolya az én hazám 29
Gyere rúzsám az erdőre 13	Kimutattam, kedves rózsám, hej,
Gyöngye a nád, lehajlik a földre 64	régen néked 87
Gyöngye, gyöngye, gyöngye 42	Kinos fájdalom emészti szívemet 59
Ha csakugyan meg kell lenni 69	Kis angyalom karjai 36
Ha én gólyamadár vólnék 7	Kis főske, naf főske, ne szájí rám 41
Ha meghalok, tudom, eltemetnek 74	Kis kertembe egy ómafa 94
Ha még eccer ján lehetnék 62	Kis keytembe szöll a harismadár 37
Haj de szép a kisasszony 42	Kis kertembe elszáradt az eperfa 79
Haja, rúzsá rekettyére 75	Kis kertembe ültettem egy rózsafát 74
Három bokor saláta 39	Kis kertemben kinyílt az ibolya 17
Három csillag jár az égen 27	Kis kertemben, ligetemben 43
Három hordó borom van 38	Kis kertemben szöllőtőke, venyige 9
Három színe van az piros ómának 70	Kis kertemből egy almafa kilátszik 67
Hej csicsóka, csicsóka 93. 99	Kökenyszemű az én kedves ga-
Hervaggy virág, ha leszakasztottalak 76	lambom 8
Héjj, ha elmegy, én is el 78	Körösturi temető 16
Héjj, ne nézz rám, ne nézz rám 75	Kurtaszáru cipőt nem viselek én 95
Hogy kell nekem Szépességre men-	Kutágasra száll a szarka 28
nem 55	Láttál-i má csillagot az égen 88
Hogy nincs minden lánynak kut	Leszállott a nap az égről 75
az udvarába 68	Letörött a kutam gémje 23
Hol jártál violám, ilyen korán 24	Likas a zsebkendőm közepe 20
Hová mégy te, barna menyecske 41	Magasan repül a héja 73
Huzd rá cigány, azt az én bus	Magasnak rézem a sümegi hegyet 45
nótámat 94	Magosan repül a daru 11. 30
Ides anyám fia vagyok 12	Magossan szál a felhő az égen 67
Ides anyám piz van a kéd zsebibe 68	Megérett a sárga repce 38
Ides anyám rúzsafája 53	Megérett, megérett 45
Iharfának magos az teteje 19	Messze földre bujdosott a galambom 70
Jaj, be édes a cseresznye 25	Mi az oka, hogy a Tisza befagyott 89
Jaj, be régen állok 50	Mi kinosabb, mint a tiltott szerelem 36
Jaj, de szépen esik az eső 28	Mikö mentem a kis kerbe sétáni 8
Jaj de szépen harangoznak Tarjánba 96	Mondtam, apám, házasiccs meg 54
Jaj, de szípen szó az tambura 31	Most akadtam egy hajóra 39
Jaj, de szomoruan szól a furulyám 62	Ne csicserez, ne futyöréssz 46
Jaj istenem, istenem, istenem 71	Ne fekügy a szénaboglya elejbe 96
Jaj istenem! mi lelt engem 93	Ne mesd meg a piros ómát, meg-
Jegenyefa tetejébe 90	rohad 76
Jeges a sudárfa 99	Nem átkozlak, nem szokásom 62
Kapum előtt, jaj, be görös ez az nt 65	Nem ettem én ma egyebet 10
Kaszás csillag jár az égen 91	Nem forog a debreceni szélmalom 97
Kerek az én kis kalapom, be drága 83	Nem forog a szent-iványi szítás
Kerek ez a zsemlye 92	malom 31
Kertem alatt három bokor csalán 93	Nem forog már a szalontai szél-
Kékellék ide a Duna 11	malom 77

	Lap		Lap
Nem kell engem tanítani	15	Szereti a hal a vizet	29
Nem köll nekem sárga csizma már	44	Szerettelek szeretőmnek	80
Nem szerettem, csak egyet e világon	70	Szénabaglya, ne hajúj	44
Nem tudok én semmit ez világról	30	Szép a fekete bárán	44
Nem vagyok én még szerelmes	35	Szép a leány, ha barna	40
Nem vártam vón soha a jó istentől	71	Szép asszonynak szép a lánya	34
Nincs szebb virág, mint a fejér lilium	86	Szép az ólma jaz ágtetőn	45
Nincsen annak semmi baja	39	Szip az páva tolla	34
Nincsen annak semmi gondja	98	Szomorú a szívem	71
Nincsen kedvem, mert elvitte a fecske	66	Szomorú hirt hoztak nekem nem régen	73
No, de ezt nem hittem	49	Szomorú már nekem az életem	85
Nyárba virágzik a repce	33	Szőke vize a zavaros Tiszának	28. 60
Nyári virág hófúvalom alatt nem zöldül	87. 98	Tisza partján van egy kis ház	65
Ó istenem, mi bántja lelkemet	98	Tisza partján van egy nagy terhes hajó	17
Ónnand allu fősütött a hódvilág	40	Tiszaháti fecske	13
Pántlikás kalapom fuldokolja a szél	63	Tiszaháti menyecske	31
Piros ómát ehetném	42	Tudtad, tudtad, még se mondtad	95
Pusztai Pisti bő gatyája	35	Tull az erdőn lakik rózsám	79
Recski Józsi ne keseregi babádon	98	Ugy akartalak szeretni, ne tudják	72
Rozmaring nyílt a dabólczi temetőn	84	Ugy ég a tűz, ha tesznek rá	22
Sárga csikó, sárga csengő rajta	46	Ugy meg vagyok határozva	17
Sir a szellő, sir a szellő	66	Vad gerlice turbékol a ződ ágon	78
Sötét folyhó borítja bé az eget	80	Vetettem ibolyát, várom kikelését	76
Sűrű erdőben jártam	77	Vékony deszka kerítés	19
Szabad madár vatte rúzsám	16	Vékony nád, keskeny nád	36
Számlik a föld, recseg, ropog a járom	78	Vigig mentem a csákvári fősősori uccában	82
Szántottam, vetettem	45	Világos kék az én kötőm	37
Szároz ágon bús gilice turbíkol	69	Virágok közt foly a patak, szépen megy	72
Szároz divó görözdögi	81	Virágos kenderem	80
Szegény vagyok, szegénynek születttem	77. 94	Vólt egy szép szál rozmaringom	85
Szerelem, szerelem	49	Zavaros a Tisza vize	82
Szeretem én magát nagyon	8	Zavaros a Tisza vize, megáradt	68
		Zöld erdőben legel a kecske	11
		Zöld füre szokott a barmat leszállni	65
		Jegyzetek	101

